



รายงานผลการวิจัย

๒๕๖๓

การเปรียบเทียบปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
ระยะก่อนฝึก ขณะฝึก และหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
ของนิสิตภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์
ปีการศึกษา ๒๕๖๒

สถาบันวิจัยประชากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ยพ
ก ๖๔
๐๐๓๖๖๔

ปิยะชาติ แสงอรุณ

ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒๕๖๓

กิติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี จากความร่วมมือของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๒๒ และได้รับการแนะนำช่วยเหลือการ
วิเคราะห์ข้อมูลจากรองศาสตราจารย์ ดร.อุทุมพร จามรมาน รองศาสตราจารย์
ดร. เขาวดี วิบูลย์ศรี และเจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูล ฝ่ายวิจัยคณะครุศาสตร์ ซึ่งผู้วิจัย
ต้องขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างมาก

และต้องขอขอบพระคุณ รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะครุศาสตร์ ศาสตราจารย์
ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ที่ได้กรุณาอนุมัติให้ความช่วยเหลือหรือจัดพิมพ์งานวิจัยนี้เพื่อใช้และ
เผยแพร่ต่อไป

ปิยะชาติ แสงอรุณ

ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์

ปีการศึกษา ๒๕๒๓

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ



หน้า

กิตติกรรมประกาศ	ก
รายการตารางประกอบ	ข
บทที่	
๑. บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๒
ขอบเขตของการวิจัย	๓
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	๓
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	๓
๒. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๔
๓. วิธีดำเนินการวิจัย	๑๕
๔. การวิเคราะห์ข้อมูล	๑๗
๕. การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๔๑
บรรณานุกรม	๕๐
ภาคผนวก	๕๒

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
๑. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	๑๘
๒. พื้นฐานระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย	
สถานที่ตั้งอันคัมภีร เข้าเลือกศึกษาในคณะครุศาสตร์ สายศิลป์ศึกษา.....	
ระดับชั้นโรงเรียนที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	๑๘
๓. ความเชื่อมั่นเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของหัวข้อต่าง ๆ และผลรวม ในค่านักวิชาการเตรียมการสอน.....	๒๑
๔. ความเชื่อมั่นเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของหัวข้อต่าง ๆ และผลรวม ในค่านักวิชาการเตรียมสื่อการสอน.....	๒๓
๕. ความเชื่อมั่นเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของหัวข้อต่าง ๆ และผลรวม ในค่านักวิชาเกี่ยวกับการสอน.....	๒๕
๖. ความเชื่อมั่นเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของหัวข้อต่าง ๆ และผลรวม ในค่านักวิชาทวินิสิต.....	๒๖
๗. ความเชื่อมั่นเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของหัวข้อต่าง ๆ และผลรวม ในค่านักวิชาทวันักเรียน.....	๒๘
๘. ความเชื่อมั่นเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของหัวข้อต่าง ๆ และผลรวม ในค่านักวิชาการบวนการจัดเตรียมประสบการณ์.....	๓๐
๙. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทดสอบความแตกต่างของนักศึกษาก่อนฝึกประสบการณ์ ขณะฝึกประสบการณ์ฯ และหลังการฝึกประสบการณ์ฯ ในค่านักวิชาการเตรียม การสอน.....	๓๒
๑๐. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทดสอบความแตกต่างของนักศึกษาก่อนฝึกประสบการณ์ ขณะฝึกประสบการณ์ฯ และหลังการฝึกประสบการณ์ฯ ในค่านักวิชาการเตรียมสื่อ การสอน.....	๓๒
๑๑. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทดสอบความแตกต่างของนักศึกษาก่อนฝึกประสบการณ์ ขณะฝึกประสบการณ์ฯ และหลังการฝึกประสบการณ์ฯ ในค่านักวิชาเกี่ยวกับการสอน.....	๓๓
๑๒. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทดสอบความแตกต่างของนักศึกษาก่อนฝึกประสบการณ์ ขณะฝึกประสบการณ์ฯ และหลังการฝึกประสบการณ์ฯ ในค่านักวิชาทวินิสิต.....	๓๓

๑๓. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทดสอบความแตกต่างของปัญหา ก่อนฝึกประสบการณ์
ขณะฝึกประสบการณ์ และหลังการฝึกประสบการณ์ ในค่านักวิชาตัวนักเรียน..... ๓๔

๑๔. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทดสอบความแตกต่างของปัญหา ก่อนฝึกประสบการณ์
ขณะฝึกประสบการณ์ และหลังการฝึกประสบการณ์ ในค่านักวิชากระบวนการจัด
เตรียมประสบการณ์..... ๓๕

๑๕. ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมัธยิม เลขคณิตในค่านักวิชา การเตรียม
การสอนระหว่างก่อน-ขณะ และหลังการฝึกประสบการณ์..... ๓๕

๑๖. ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมัธยิม เลขคณิตในค่านักวิชา การเตรียม
สื่อการสอนระหว่างก่อน-ขณะ และหลังการฝึกประสบการณ์..... ๓๕

๑๗. ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมัธยิม เลขคณิตในค่านักวิชา เกี่ยวกับการ
สอนระหว่างก่อน-ขณะ และหลังการฝึกประสบการณ์..... ๓๖

๑๘. ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมัธยิม เลขคณิตในค่านักวิชา เกี่ยวกับการ
ตัวนิสิตระหว่างก่อน-ขณะ และหลังการฝึกประสบการณ์..... ๓๖

๑๙. ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมัธยิม เลขคณิตในค่านักวิชา เกี่ยวกับการ
ตัวนักเรียนระหว่างก่อน-ขณะ และหลังการฝึกประสบการณ์..... ๓๗

๒๐. ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมัธยิม เลขคณิตในค่านักวิชา กระบวนการ
จัดเตรียมประสบการณ์ระหว่างก่อน-ขณะ และหลังการฝึกประสบการณ์..... ๓๗

๒๑. แสดงค่ามัธยิม เลขคณิตของความสำเร็จรายวิชาบังคับในหมวดวิชา เอกศิลปศึกษา.... ๓๘

๒๒. แสดงค่ามัธยิม เลขคณิตของความสำเร็จรายวิชาเลือกกลุ่ม ในหมวดวิชาครู..... ๓๘

๒๓. แสดงค่ามัธยิม เลขคณิตของความสำเร็จรายวิชาเลือก ในหมวดวิชา เอกศิลปศึกษา.... ๔๐

เลขหมู่ จพ
ค 15
เลขทะเบียน ๐๐๒165
วันที่ เดือน ปี 13 กพ. ๒8

บทที่ ๑

บทนำ



ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดประสบการณ์วิชาชีพในคณะครุศาสตร์นั้นเดิมที่ใช้คำว่า "การฝึกสอน" และได้เปลี่ยนมาใช้คำว่า "การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ" ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้แก่บัณฑิตชั้นปีที่ ๔ ภาคต้นปีการศึกษา ในวิชา ๔๐๐ ๔๘๐ ประสบการณ์วิชาชีพ โดยมุ่งหวังจะให้บัณฑิตทดลองนำเอาทฤษฎีทางวิชาครุศาสตร์ ตลอดจนความรู้ เนื้อหาวิชาเฉพาะต่างๆ และเทคนิคทักษะวิธีการอื่นๆ ไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริง อีกทั้งต้องการให้บัณฑิตได้ศึกษาเรียนรู้ และฝึกทักษะต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพการณ์ของโรงเรียน นักเรียน สังคมครู และเจ้าหน้าที่อื่นๆ ในกิจการหน้าที่และความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้อง

จากการวิเคราะห์และประเมินผลในเรื่องประสิทธิภาพของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในรูปแบบการจัดฝึกประสบการณ์ที่จัดให้แก่บัณฑิตที่อายุ มีประเด็นปัญหาหนึ่งซึ่งเป็นผลโดยตรงจากการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน ของคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการผลิตบัณฑิตของครุศาสตร์ ได้สังเกตเห็นถึงปัญหาและหาทางปรับปรุงแก้ไขในอันที่จะเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของบัณฑิต โดยฝ่ายวิชาการและหน่วยฝึกประสบการณ์วิชาชีพของคณะฯ กำลังดำเนินการปรับปรุงการจัดรูปแบบของหลักสูตรและการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมและเอื้อต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในลักษณะของการเตรียมบุคคลที่จะไปทำหน้าที่ในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพทั้งในค่านักศนคติ ความสามารถทางวิชาการ ทักษะความชำนาญ ให้แก่บัณฑิตตั้งแต่ชั้นปีที่หนึ่ง ถึงชั้นปีที่สี่

ปัญหาในเรื่องการจัดประสบการณ์วิชาชีพที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังประสบและดำเนินการแก้ไขปรับปรุงอยู่นั้น เห็นประเด็นปัญหาที่ตรงและสอดคล้องกับทางการฝึกหัดครู โดยคณะอนุกรรมการพิจารณาเสนอแนะทางแก้ปัญหาของการฝึกหัดครู ที่เสนอต่อคณะอนุกรรมการประสานงาน-การฝึกหัดครู สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๒๓ ในเรื่อง "โครงการส่งนิสิตนักศึกษาออกไปฝึกวิชาชีพครู" ซึ่งมีประเด็นสำคัญของปัญหาหลายๆ ด้านเช่น ปัญหากระบวนการเรียนการสอนและหลักสูตร ซึ่งคณะกรรมการฯ ดังกล่าวได้พิจารณาและเสนอแนะในเรื่องของการฝึกสอนดังนี้

หลักสูตรปริญญาตรี ๔ ปี

ให้ดำเนินการฝึกสอนเป็น ๓ ชั้นตอน คือ

ขั้นที่ ๑ การฝึกงานในฐานะผู้ช่วยครู ทำงานช่วยครูในด้านการจัดทำอุปกรณ์การสอน ช่วยปกครองชั้นเรียน ช่วยดูแลกิจกรรม ช่วยตรวจงานนักเรียน และธุรการของครูประจำชั้น เป็นต้น การฝึกงานของนักศึกษาในชั้นตอนนี้นำไปถึงการสังเกตงานครูทุกๆ ด้านเบ็ดเสร็จอยู่ในตัว จึงไม่จำเป็นต้องแยกออกเป็นขั้นตอนการสังเกตต่างหาก

ขั้นตอนนี้เหมาะสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ ๒ นอกจากจะให้นักศึกษาได้คุ้นเคยกับวงวิชาชีพครูแล้ว ยังเห็นการเตรียมตัวเลือกวิชาเอกอีกด้วย

ขั้นที่ ๒ การฝึกทักษะบางอย่างในการเป็นครูที่ดี เช่น การฝึกเทคนิคการสอน เป็นต้น ซึ่งไม่จำเป็นต้องออกไปฝึกตามโรงเรียนต่างๆ ดังนั้นในชั้นตอนนี้ ควรจัดการฝึกภายในสถาบันการฝึกหัดครู และเหมาะสำหรับนักศึกษาปีที่ ๓

ขั้นที่ ๓ การฝึกสอนจริงในโรงเรียน เป็นขั้นตอนที่จะนำเอาเทคนิคการสอนไปสอนจริงในโรงเรียน เหมาะสำหรับฝึกนักศึกษาปีที่ ๔

จากวัตถุประสงค์ของการจัดรูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของคณะครุศาสตร์และข้อเสนอแนะในเรื่องโครงการส่งเสริมให้นักศึกษาออกไปฝึกวิชาชีพครู ของคณะกรรมการพิจารณาเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาการฝึกหัดครูฯ จะเห็นว่าวิธีการที่จะได้ผลและสามารถสนองกับวัตถุประสงค์ คือ การปรับปรุงหลักสูตร โดยการจัดรูปแบบของหลักสูตรและปรับปรุงลักษณะรายวิชาที่เกี่ยวข้อง

ภาควิชาศิลปศึกษา เป็นภาควิชาหนึ่งในคณะครุศาสตร์ที่มีหน้าที่ร่วมรับผิดชอบในการผลิตบัณฑิตทางการสอนวิชาเฉพาะสาขาศิลปศึกษา ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ ตรงตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลเพื่อเป็นหลักฐานข้ออ้างอิงใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรในส่วนที่ภาควิชาฯ รับผิดชอบ และการจัดโครงสร้างของหลักสูตร ลักษณะรายวิชาที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการปรับปรุงด้านการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยเฉพาะในเรื่องการเตรียมความพร้อมของนิสิตก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทั้งในด้านรายวิชาที่สัมพันธ์กับการฝึกสอน และเทคนิคทักษะของการสอนวิชาเฉพาะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑. เพื่อศึกษาปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์
- ๒. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ ระยะเวลาฝึก ขณะฝึก และหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ขอบเขตของการวิจัย

ศึกษาความคิดเห็นที่เกี่ยวกับปัญหาของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ ที่ฝึกปฏิบัติในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๒๒

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยคาดว่าจะจะเป็นประโยชน์ในเรื่องต่างๆ ดังนี้

๑. เพื่อช่วยประเมินให้ทราบว่า การจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตภาควิชาศิลปศึกษา บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพคณะครุศาสตร์ที่วางไว้มากน้อยเพียงใด
๒. เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงการเตรียมและดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของภาควิชาศิลปศึกษา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
๓. เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงหลักสูตร การจัดโครงสร้างหลักสูตรและการปรับปรุงแก้ไขรายวิชาให้สอดคล้องกับโครงการปรับปรุงหลักสูตรและการจัดรูปแบบหลักสูตรของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้แก่ นิสิตของคณะครุศาสตร์ต่อไป

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ประสบการณ์วิชาชีพ	หมายถึง กระบวนการฝึกประสบการณ์ต่างๆ ในโรงเรียนทั้งในหน้าที่ การสอน และกิจการหน้าที่อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องของโรงเรียน
นิสิต	หมายถึง นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๒๒
อาจารย์นิเทศก์	หมายถึง อาจารย์นิเทศก์ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์
โรงเรียน	หมายถึง โรงเรียนที่นิสิตเข้ารับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กระบวนการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่ต้องอาศัย การวางแผน การเตรียมการ การจัดรูปแบบ และปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานการฝึกประสบการณ์ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยที่สำคัญในการส่งเสริมให้นิสิตมีความสามารถที่จะออกปฏิบัติในช่วงของการฝึกประสบการณ์การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพคือ การเตรียมความพร้อมให้แก่นิสิต ทั้งในด้านความสามารถเฉพาะตน และปัจจัยแวดล้อม เช่น อาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง สถาบันฝึกหัดครู โรงเรียนฝึกประสบการณ์ และการประสานงานของฝ่ายต่างๆ

ผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการฝึกประสบการณ์ของนิสิต เกิดจากความไม่พร้อมของตัวนิสิตเอง และปัญหาอื่นๆ ที่เกิดขึ้น จากการวิจัยปัญหาต่างๆ ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ พบว่าปัญหาส่วนใหญ่คือเรื่อง การเตรียมพร้อมในตัวนิสิต และบทบาทหน้าที่ของอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยง

ในเรื่องการเตรียมความพร้อมของนิสิตนั้น เป็นการวางแผนและจัดรูปแบบของการฝึกฝนให้นิสิตมีความพร้อมในทุกด้าน ทั้งในด้านทัศนคติ ความรู้ความเข้าใจ และทักษะความเชี่ยวชาญต่างๆ ดังนั้นในการจัดหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างความพร้อมของการเป็นครูจึงอาจจะแบ่งออกได้เป็น ๒ ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนแรก เป็นขั้นตอนในเชิงลักษณะการปลูกฝัง ทั้งในด้านทัศนคติของการเป็นครู ความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติของการเป็นครู ตัวนักเรียน และสังคมโดยทั่วไปของโรงเรียน ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ที่ครูพึงมีส่วนร่วม

ขั้นตอนที่สอง เป็นขั้นตอนในลักษณะการเสริมสร้าง คือการสร้างความพร้อมในทักษะของการเตรียมการสอน วิธีสอนการสร้างการใช้สื่อ และเทคนิควิธีการต่างๆ ที่จะใช้ในการสอน เพื่อเป็นพื้นฐานของความชำนาญและความมั่นใจก่อนออกฝึกสอน

ในเรื่องการเตรียมความพร้อมในการจัดวางแผนรูปแบบของการฝึกให้แก่นิสิต-นักศึกษานั้น ทางคณะกรรมการพิจารณาเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาการฝึกหัดครู ได้เสนอเอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง แนวทางปฏิรูปการฝึกหัดครูไทย ชื่อเอกสารปัญหาสำคัญของการฝึกหัดครูและขอเสนอแนะการแก้ปัญหา ประจำสำนักกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๓๓

ไว้ดังนี้

๑. การแก้ปัญหาการฝึกสอนใหม่ประสิทธิภาพนั้นควรรวให้นักศึกษาครูได้มีการฝึกงานครูอย่างครบถ้วน ดังนี้

๑.๑ สำหรับปริญญาตรีหลักสูตร ๔ ปี ให้ดำเนินการฝึกสอนเป็น ๓ ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ ๑ การฝึกงานในฐานะผู้ช่วยครู ทำงานช่วยครูในด้านจัดทำอุปกรณ์การสอน ช่วยปกครองชั้นเรียน ช่วยดูแลกิจกรรม ช่วยตรวจงานนักเรียน และงานธุรการของครูประจำชั้น เป็นต้น การฝึกงานของนักศึกษาในขั้นตอนนี้ รวมไปถึงงานสังเกตงานครูทุกๆ ด้าน เบ็ดเสร็จอยู่ในตัว ไม่จำเป็นต้องแยกออกเป็นขั้นตอนการสังเกตต่างหาก

ขั้นตอนนี้เหมาะสำหรับฝึกนักศึกษาปีที่ ๒ นอกจากจะให้นักศึกษาได้คุ้นเคยกับงานอาชีพครูแล้วยังเป็นการเตรียมตัวเลือกวิชาเอกอีกด้วย

ขั้นที่ ๒ การฝึกทักษะบางอย่างในการเป็นครูที่ดี เช่น การฝึกเทคนิคการสอน เป็นต้น ซึ่งไม่จำเป็นต้องออกไปฝึกตามโรงเรียนต่างๆ ดังนั้นในขั้นตอนนี้ควรจัดการฝึกภายในสถาบันการฝึกหัดครู และเหมาะสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ ๓

ขั้นที่ ๓ การฝึกสอนจริงในโรงเรียน เป็นขั้นตอนที่จะนำเอาเทคนิคการสอนไปสอนจริงในโรงเรียน เหมาะสำหรับฝึกนักศึกษาปีที่ ๔

และในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ คณะอนุกรรมการประสานงานการฝึกหัดครู ได้จัดให้มีการสัมมนาเรื่อง "แนวทางใหม่ของการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู" (สำนักนายกรัฐมนตรี, สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๒๔) ได้กำหนดจุดประสงค์ในการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูไว้ว่า ในการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครูนั้นต้องการให้นักศึกษาที่ได้รับการฝึกปฏิบัติเกิดความสามารถหรือเกิดสมรรถภาพ ๔ อย่าง คือ ความสามารถในการสอน ความเชื่อมั่นในคุณธรรมและจริยธรรมของครู ความเป็นผู้นำในการพัฒนาตนเองและชุมชน และการมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศีลปะวัตรขนธรรมของชาติ

ดังนั้นการวางแผนและจัดรูปแบบของการฝึกประสบการณ์จึงควรจัดลำดับขั้นตอนที่ต่อเนื่องและสัมพันธ์กันตลอดหลักสูตร ตั้งแต่ปีที่เข้ามาศึกษาจนกระทั่งปีสุดท้ายของการศึกษาของหลักสูตร โดยควรจะเริ่มฝึกปฏิบัติจากน้อยไปหามากจากง่ายไปหายากและจากรูปธรรมไปสู่นามธรรม ดังข้อเสนอของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปานตา ไช้เพียงวงศ์ (๒๕๒๕)

ปีที่	เวลาฝึก	กิจกรรม	สถานที่
ปีที่ ๑	๓ ชม./ส.ป/ ภาคเรียน	-สังเกตรวมชาติและการเรียนครูของเด็ก -สังเกตการจัดโรงเรียน -สังเกตพฤติกรรม การทำงานของครู ในโรงเรียน	โรงเรียนสาธิต โรงเรียนใกล้เคียง กับสถาบันฯ
ปีที่ ๒	๓ ชม./ส.ป/ ๒ ภาคเรียน	-สังเกตการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนและพฤติกรรมการสอน -ฝึกทำและใช้สื่อการสอนชนิดต่างๆ -ฝึกตรวจแบบฝึกหัด และฝึกแก้ไขเด็กเป็น รายบุคคล -ฝึกสร้างแบบวัดผล และฝึกประเมินผล การสอน -ช่วยจัดกิจกรรม ฝึกปกครองนักเรียน ฝึกให้บริการนักเรียนในงานกิจกรรมนักเรียน	โรงเรียนสาธิต โรงเรียนใกล้เคียงกับ สถาบันฯ
ปีที่ ๓	๔-๕ ชม./ส.ป/ ๒ ภาคเรียน	-ฝึกเตรียมบทเรียน และทดลองสอน บทเรียนสั้นๆ ในชุดวิชาต่างๆ -ช่วยงานแนะแนวในโรงเรียน -ฝึกปฏิบัติงานพัฒนาโรงเรียนและชุมชน ในการพัฒนาสังคม	โรงเรียนสาธิตฯ โรงเรียนที่อยู่ใกล้ กับสถาบันฯ
ปีที่ ๔	๑ ภาคเรียนเต็ม	-เตรียมและลงมือสอนวิชาต่างๆ ที่ได้รับ มอบหมาย -ช่วยกิจกรรมปกครอง และให้บริการแก่ นักเรียน และทำการแนะแนวในโรงเรียน -ฝึกงานธุรการทั่วไป และธุรการเกี่ยวกับการ การสอน -ฝึกพัฒนาโรงเรียนและชุมชน -สัมมนาเกี่ยวกับประสบการณ์วิชาชีพครู	โรงเรียนสาธิตฯ โรงเรียนที่สถาบันติดต่อ ให้เป็นโรงเรียนฝึกสอน ชุมชนของโรงเรียนฝึกสอน สถานประกอบการใน ชุมชน

นอกจากนั้นผลการสัมมนาและข้อวิจัยดังกล่าวข้างต้นยังตรงกับแนวคิดของนักการศึกษาท่านหนึ่ง
คือ ดร.อาร์ สตีเวนส์(๒๕๒๓) กล่าวไว้ถึงการฝึกหัดครูของประเทศอังกฤษว่า

"เขาให้นักเรียนครูเริ่มเข้าไปคุ้นเคยกับโรงเรียนและเด็กตั้งแต่วัยหนึ่ง โดยให้ไปอยู่ใน
โรงเรียนสัปดาห์ละ ๑ วัน ในปีที่สองเพิ่มเวลามากขึ้นอีกโดยให้นักศึกษาคูไปสังเกต
วิธีสอนแบบต่างๆ ซึ่งครูในโรงเรียนหรืออาจารย์วิทยาลัยครูเป็นผู้สอน บางทีนักศึกษาคู
ก็ทดลองสอนเป็นบางชั่วโมง ในปีที่สามนักศึกษาคูจะต้องสอนเต็มวัน หนึ่งเทอม สำหรับ
หลักสูตรฝึกหัดครูในอเมริกา ซึ่งมี ๕ ปีนั้น ขณะนี้มีการปรับปรุงที่จะให้นักศึกษามีประสบ-
การณ์ภาคปฏิบัติในโรงเรียนตั้งแต่วัยที่ ๑ เช่นกัน การฝึกหัดครูในประเทศไทยกลับมุ่งสอน
แต่ทฤษฎีและเนื้อหา ระยะเวลาที่กล่าวว่าเป็นภาคปฏิบัติ คือ ระยะเวลาฝึกสอน ซึ่งระยะเวลาฝึกสอน
มีใช้ระยะเวลาปฏิบัติ แต่เป็นระยะให้ทำจริงเสียแล้ว"

สำหรับการจัดเตรียมพื้นฐานก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพนี้ ได้มีการสรุปไว้ในการสัมมนา
แนวทางใหม่ในการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู ดังนี้

ก. กลุ่มประสบการณ์ที่ต้องจัด

กลุ่มประสบการณ์ หรืองานที่จะต้องจัด เพื่อให้นักศึกษามีความสามารถในการสอนมีคุณธรรม
และจริยธรรม มีคุณสมบัติเป็นผู้นำ และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชาติ ประมวลกันได้ดังนี้

- ๑. ความรู้ ควรจัดหลักสูตรให้นักศึกษาได้เรียนสิ่งต่างๆ ต่อไปนี้ก่อนออกไปฝึกปฏิบัติ
 - ๑.๑ ความรู้ เรื่องการประณม-มัธยมศึกษา
 - ๑.๒ จิตวิทยาการเรียนรู้นักเรียนชั้นต่างๆ
 - ๑.๓ หลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้
 - ๑.๔ หลักการสอนทั่วไป และเทคนิคการสอนเฉพาะ
 - ๑.๕ การจัดเก็บรักษาการใช้สื่อการเรียน
 - ๑.๖ การวัดและการประเมินผล
 - ๑.๗ กิจกรรมนักเรียน
 - ๑.๘ การแนะแนว
 - ๑.๙ งานธุรการโรงเรียน
 - ๑.๑๐ การพัฒนาโรงเรียนและชุมชน
 - ๑.๑๑ วัฒนธรรมพื้นบ้าน

๒. เทคนิควิธี ควรสร้างโอกาสเพื่อฝึกทักษะนักศึกษาฝึกหัดครูในเรื่องต่างๆ ต่อไปนี้

- ๒.๑ การสังเกตและการบันทึกพฤติกรรมนักเรียน
- ๒.๒ การศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล
- ๒.๓ การช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหา
- ๒.๔ การวางแผนการสอน
- ๒.๕ การจัดหา การพัฒนา และการใช้สื่อการเรียน
- ๒.๖ การวัดและประเมินผล
- ๒.๗ การฝึกทักษะการสอนวิชาต่างๆ ที่มีเทคนิค
- ๒.๘ ฝึกจัดกิจกรรม ปกครอง และบริการนักเรียน
- ๒.๙ ฝึกทักษะการแนะแนว
- ๒.๑๐ ฝึกงานธุรการทั่วไป
- ๒.๑๑ ฝึกทักษะการทำงาน พัฒนาโรงเรียน หลักสูตร

๓. เจตคติ นักศึกษาฝึกหัดครูควรได้รับการปลูกฝังในเรื่องต่อไปนี้

- ๓.๑ เจตคติที่ดีต่ออาชีพครู
- ๓.๒ เจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานครู
- ๓.๓ ค่านิยมในการทำงานและการดำรงชีวิต
- ๓.๔ ความเป็นผู้นำ และผู้ร่วมงานที่ดี

๔. งานที่ใช้ฝึกปฏิบัติวิชาชีพ

สมรรถภาพทั้งด้านความรู้ ด้านเทคนิควิธี และด้านเจตคติ ที่สถานศึกษาจัดหลักสูตรให้นักศึกษาได้เรียนได้ฝึก และปลูกฝังตามกล่าวข้างต้น นักศึกษาควรจะผ่านการปฏิบัติจริง จากงานชนิดต่างๆ

๗ งาน คือ

- ๑. งานสอน
- ๒. งานกิจการนักเรียน
- ๓. งานแนะแนว
- ๔. งานธุรการ
- ๕. งานพัฒนาสังคม
- ๖. งานพัฒนาตน
- ๗. งานอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม

งานทั้ง ๗ ลักษณะนี้ นักศึกษาจะต้องฝึกทักษะบ่อยๆ ในสถานฝึกหัดครู เป็นการ เตรียมตัวก่อน การออกฝึกสอน นักศึกษาจะได้ฝึกทักษะในงานทั้งหมดในระยะที่ออกฝึกสอนในปีสุดท้าย

ค. หลักการจัด

เพื่อให้ นักศึกษาฝึกหัดครู มีความสามารถในการสอน ควรถือหลักการจัดประสบการณ์ดังนี้

๑. ให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์จริงเป็นขั้นตอนจากง่ายไปหายาก จากน้อยไปหามาก จากสิ่งที่ เป็นพื้นฐานไปสู่สิ่งที่ซับซ้อน
๒. พยายามสร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพ โดยจัดประสบการณ์ให้ต่อเนื่อง โดยตลอดหลักสูตร
๓. ถือว่าการสร้างความคุ้นเคย และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ปีที่ ๒, ปีที่ ๓ เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกปฏิบัติวิชาชีพ

ในขั้นตอนของการเสริมสร้าง ที่มุ่งที่จะให้เด็กมีความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญ ในเนื้อหา และวิธีสอน ตลอดจนเทคนิควิธีการต่างๆ ที่จะช่วยและให้สอนให้มีประสิทธิภาพนั้น ยังควรที่จะให้เด็กรับทราบถึงสภาพโดยทั่วไปของสถาบันที่จะออกไปฝึกสอนนั้นๆ การตรวจสอบความพร้อม ตลอดจนคุณภาพและ ฐะภาวะทางอารมณ์ (พนัส หนันากรินทร์ ๒๕๑๑)

ลักษณะการเตรียมความพร้อมในชั้นตอนดังกล่าว วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก ได้ให้ แนวปฏิบัติไว้ในการสัมมนาการฝึกสอนของวิทยาลัย(๒๕๑๗) ว่า เป็นการเตรียมเฉพาะภาคเรียนก่อนการ ฝึกสอน เป็นการเตรียมเนื้อหาวิชาและกิจกรรมที่จะนำไปสอนจริงๆ โดยเฉพาะ เช่น ฝึกทำโครงการสอน บันทึกการสอน การสร้างสถานการณ์จำลอง การจัดงานสังคมและพัฒนาวิทยาลัย เป็นต้น

ปัญหาที่เกิดขึ้นในตัวนิสิตในขณะฝึกประสบการณ์วิชาชีพนั้น ส่วนใหญ่เกิดจากความไม่พร้อมในการ เตรียมตัวของนิสิต พิเศษง ขรรณพันทา(๒๕๑๘) ได้สำรวจปัญหาการฝึกสอน และสิ่งที่ต้องการความช่วยเหลือ ของนักศึกษาฝึกสอน อาจารย์นิเทศก์ และครู อาจารย์พี่เลี้ยงในโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา พบว่าปัญหาสำคัญของนักศึกษาฝึกสอนนั้นคือ ขาดทักษะต่างๆ ที่จำเป็นเกี่ยวกับการสอน เช่น การเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม การเลือกใช้วิธีสอน กิจกรรม และอุปกรณ์การสอน รวมทั้งการประเมิน การสอน ซึ่งตรงกับข้อวิจัยของจิตสมร ชุมอินทร์จักร(๒๕๒๐) เกี่ยวกับปัญหาและความยุ่งยากที่นิสิตฝึกสอน ประสบในการฝึกสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาคือ นิสิตฝึกสอนประสบปัญหาทางด้านการเตรียมการสอน วิธีสอน และการจัดอุปกรณ์การสอนและวัสดุร่ บัญวานิช(๒๕๐๖) ก็ให้สรุปข้อคิดเห็นของอาจารย์ช่วยฝึกสอนเกี่ยวกับ นิสิตฝึกสอนคณะครุศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๐๖ ไว้ดังนี้

๑. ความสามารถในการสอน นิสิตส่วนใหญ่ยังมีข้อบกพร่องในการอธิบายให้นักเรียนเข้าใจง่ายและรวดเร็ว ยังไม่สามารถเลือกและคัดเลือกวิธีการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์

๒. นิสิตยังมีข้อบกพร่องในการจัดดูแลห้องเรียนให้ส่งเสริมการเรียนรู้ การปกครองชั้น และระเบียบวินัยโรงเรียน

๓. นิสิตส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นว่า อาชีพครูเหมาะสมสำหรับตน

๔. นิสิตยังมีข้อที่ควรปรับปรุง คือ การยอมรับฟังคำวิจารณ์ต่างๆ มนุษย์สัมพันธ์ การทำงานหมู่ และการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ศาสตราจารย์ ดร. จรูญทัศน์ พุกกะมาน (๑๖๖๐) ได้ทำการวิจัยที่ Indiana University ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ของนิสิตฝึกสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงโครงการฝึกหัดครู ในระดับปริญญาตรีของประเทศไทย โดยถือเอาปัญหาและความยุ่งยากต่างๆ ที่นิสิตประสบในการฝึกสอนเป็นเกณฑ์ ผลการวิจัย ปรากฏว่า ตามความเห็นของอาจารย์ช่วยฝึกสอนและอาจารย์ในเทศกนั้น ปัญหาที่นิสิตประสบ เป็นปัญหาเกี่ยวกับการสอนและเป็นปัญหาสำคัญอันดับหนึ่ง ส่วนเกี่ยวกับการจัดและปกครองนั้น มีความสำคัญรองลงมา และดร. อัจฉรา ประไพตระกูล และคณะ (๒๕๒๐) ได้ศึกษาปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตคณะครุศาสตร์ปีการศึกษา ๒๕๒๐ ได้พบว่าปัญหาส่วนใหญ่เป็นปัญหาที่เกี่ยวกับการเตรียมงานของคณะครุศาสตร์ และปัญหาเกี่ยวกับตัวนิสิตขณะที่ทำการฝึกสอนและฝึกงาน อันได้แก่การเตรียมและดำเนินการสอน สื่อการสอน การคุมชั้นเรียน และปัญหาที่เกี่ยวกับตัวนักเรียน

ในด้านอาจารย์ในเทศกและอาจารย์พี่เลี้ยงที่มีบทบาทและมีผลต่อประสิทธิภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตนั้น ต้องยอมรับว่าการฝึกประสบการณ์หรือการฝึกสอนของนิสิตในช่วงดังกล่าว นั้น เป็นช่วงที่นิสิตได้ทดลองใช้ความรู้และความชำนาญที่ได้รับจากการเตรียมมาจากสถาบันในสถานการณ์จริง ถึงแม้บทบาทจะเป็นบทบาทของผู้สอนที่แท้จริง แต่ส่วนลึกความสำนึกของนิสิตยังเป็นผู้เรียนรู้อยู่ คือจะต้องสวมบทบาทของครู เมื่อทำหน้าที่สอน และมีบทบาทของนิสิตเมื่อรับการประเมิน ดังนั้นนิสิตจึงยังขาดประสบการณ์ของชีวิตจริงของการเป็นครู จึงจำเป็นต้องอาศัยผู้ที่มีประสบการณ์เป็นผู้ให้คำแนะนำและอธิบายในสิ่งที่ถูกที่ควร ซึ่งได้แก่อาจารย์ในเทศกและอาจารย์พี่เลี้ยง ซึ่งมีบทบาทที่สำคัญในกระบวนการของช่วงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตที่จะช่วยให้การฝึกของนิสิตสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพได้

ควยการเล็งเห็นถึงความสำคัญของบทบาทอาจารย์ในเทศกที่มีต่อการบวนการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะครุศาสตร์ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ ๒๕๒๓) จึงได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ในเทศกฝ่ายโรงเรียนชั้น ซึ่งถือว่าอาจารย์ในเทศกฝ่ายโรงเรียนหรืออาจารย์พี่เลี้ยงมีบทบาทและมีความใกล้ชิดกับนิสิตฝึกสอนมากที่สุด อีกทั้งเป็นอาจารย์ในเทศกที่มีประสบการณ์การสอนในโรงเรียน

โดยตรง มีความรู้ความเข้าใจถึงระบบ ความต้องการ และปัญหาต่างๆ ที่จะช่วยหรือแนะนำให้แก่ผู้ฝึกสอนได้เป็นอย่างดี Stratemeyer and Lindsey (1958) ก็กล่าวถึงบทบาทของอาจารย์ในเทศก์ในลักษณะคล้ายคลึงกัน และได้เพิ่มเติมในด้านเกี่ยวกับการช่วยหรือให้ฝึกสอนมีนิสัยและทัศนคติที่เชื่อต่อความเจริญงอกงามในวิชาชีพครู ซึ่งจะทำให้ผู้ฝึกสอนมีคุณลักษณะพื้นฐานในการ เป็นสมาชิกที่ดีของวงการวิชาชีพครูในอนาคต

ข้อเสนอแนะในการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ในเทศก์ฝ่ายโรงเรียนของฉันทลักษณ์ ศรีนิลพา (๒๕๐๘) คือเสนอว่าสถาบันฝึกหัดครูควรหาทางร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับโรงเรียนฝึกสอน พิจารณาเลือกอาจารย์ช่วยฝึกสอนที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ให้อาจารย์ช่วยฝึกสอนเห็นความสำคัญของตน ศึกษาและปรับปรุงตนเองทั้งในด้านการสอนและการทำงานร่วมกับนิสิตฝึกสอน และควรให้ฝึกสอนเองมีความกระตือรือร้นที่จะทำงาน และแสวงหาประสบการณ์ให้ได้มากที่สุด

Cooke (1960) ได้ให้ข้อเสนอแนะตรงกับ สนั่น เมืองวงษ์ (๒๕๑๔) เกี่ยวกับคุณสมบัติของอาจารย์ที่เลี้ยงที่จะช่วยให้เข้าใจนิสิตและช่วยเหลือได้คือ ครูที่เลี้ยงที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ควรมีประสบการณ์เกี่ยวกับการสอนมาโดยตรง และเป็นเวลานานพอที่จะแนะนำนิสิตได้ ควรมีวุฒิอย่างน้อยคือระดับปริญญาตรี และควรจะมีนิสิตในความดูแลไม่เกินครั้งละ ๒ คน

Eisen and Alson (1959) และพิศวง ธรรมพันทา (๒๕๑๘) ให้ความเห็นเกี่ยวกับบทบาทของอาจารย์ที่เลี้ยงว่า อาจารย์ที่เลี้ยงควรจะให้ให้นักศึกษาฝึกสอนสังเกตการสอนและพฤติกรรมต่างๆ ทั้งก่อนที่จะเริ่มปฏิบัติงาน และในระหว่างการฝึกสอนเพราะจะทำให้เห็นกระบวนการเรียนการสอนทั้งหมด และภายหลังการสังเกตการสอนก็ควรจะได้มีการศึกษาถึงประสบการณ์ที่นักศึกษาได้รับร่วมกันด้วย นอกจากนี้ในระหว่างฝึกสอน นักศึกษาก็ต้องการให้อาจารย์ที่เลี้ยงได้เข้าสังเกตการสอนอย่างสม่ำเสมอ ตลอดทั้งควบคุมการสอนและเมื่อจบการสอนแล้วก็ให้อาจารย์ที่เลี้ยงวิจารณ์การสอนโดยตรงทันที ไม่ต้องการให้วิจารณ์ในบันทึกการสอนและให้นักศึกษาทำความเข้าใจเอง และควรเป็นการวิจารณ์ที่เป็นไปในทางสร้างสรรค์ มิใช่รับผิด

เมื่อความใกล้ชิดระหว่างอาจารย์ที่เลี้ยงและนิสิตฝึกสอนมีมาก และมีความสัมพันธ์กัน จึงอาจจะเกิดความคิดเห็นบางประเด็นที่แตกต่างกันและมีความต้องการไม่ตรงกัน ฉันทลักษณ์ ศรีนิลพา (๒๕๐๘) ได้สรุปผลการวิจัยไว้ว่า อาจารย์ช่วยฝึกสอนเห็นว่ายังต้องให้คำแนะนำและช่วยหรือนิสิตฝึกสอนในด้านต่างๆ อย่างมาก ส่วนนิสิตฝึกสอนเห็นว่า บทบาทของอาจารย์ช่วยฝึกสอนตามความกึกเห็นและบทบาทที่ปฏิบัติจริง ไม่มีความสัมพันธ์กันเป็นส่วนใหญ่ อาจารย์ช่วยสอนมีความต้องการการประสานงานกับอาจารย์ในเทศก์มากขึ้น

Oslosky (1960) ได้ศึกษาถึงองค์ประกอบที่มีผลต่อการฝึกสอนของนักศึกษาฝึกสอน สรุปว่า องค์ประกอบที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่งคือ ปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์พี่เลี้ยง กล่าวคือ อาจารย์พี่เลี้ยงทำหน้าที่ของตน ในการนิเทศก์การสอนเท่าที่งานในหน้าที่อื่น ๆ และไม่คำนึงถึงกิจกรรมฝึกสอนมากนัก เนื่องจากมีเวลา ไม่เพียงพอ

ความคิดเห็นที่ขัดแย้งของอาจารย์พี่เลี้ยงและนิสิตฝึกสอนนั้น Hunter and Amidom ได้สรุปว่า

๑. ทางด้านอาจารย์พี่เลี้ยงมีความเห็นว่า นิสิตฝึกสอนไม่มีการเตรียมตัวเท่าที่ควร ใช้วิธีการสอนที่ไม่เหมาะสม มุ่งเนื้อหาวิชาการมากเกินไป มีบุคลิกภาพไม่ดี เช่น ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดความรับผิดชอบ วางตัวไม่เหมาะสมกับหน้าที่ และมักจะไม่ยอมรับการประเมินผลของอาจารย์พี่เลี้ยง
๒. ทางด้านนิสิตฝึกสอน มีความเห็นว่า การฝึกสอนเป็นวิชาที่สำคัญและจำเป็นแต่มีปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์พี่เลี้ยง ซึ่งมักจะไม่ยอมรับและให้โอกาสนิสิตได้ทดลองใช้วิธีการสอนที่คิดว่าเหมาะสมเท่าที่ควร และขาดความยุติธรรมในการประเมินผล

Schmidt (๑๙๖๓) ได้ศึกษาวิจัยเพื่อวางนโยบายข้อบังคับและกฎเกณฑ์เพื่อใช้ใน คณะกรรมการบริหารโรงเรียนในรัฐโอไฮโอ โดยสำรวจความคิดเห็นของนิสิตฝึกสอนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในระหว่างฝึกสอน ผลปรากฏว่า นิสิตต้องการให้มีการปรับปรุง ในเรื่องที่เกี่ยวข้องความสัมพันธ์ของนิสิตฝึกสอนที่มีต่ออาจารย์พี่เลี้ยง และอาจารย์พี่เลี้ยงควรจะมี ความรับผิดชอบดังนี้ จัดปฐมนิเทศให้นิสิตรู้ถึงวิธีการปฏิบัติงานในโรงเรียน และควรให้เกียรติแก่นิสิตในฐานะเพื่อนร่วมงาน และควรประเมินผลการปฏิบัติงานของนิสิตฝึกสอนอย่างยุติธรรมโดยมีหลักการ ทางด้านอาจารย์นิเทศก์ซึ่งเป็นตัวจักรกลสำคัญในฐานะ เป็นผู้รับผิดชอบตัวนิสิตฝึกสอน และเป็นตัวแทนของสถาบันฝึกหัดครู เป็นผู้ที่มีบทบาทและมีความสำคัญในกระบวนการฝึกสอนทั้งหมด เพราะจะต้องเป็นผู้ที่รู้และเข้าใจถึงนโยบายของโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของสถาบัน เข้าใจและรู้ถึงตัวนิสิตที่ออกฝึกสอนเป็นอย่างดีทั้งใน ด้านความพร้อมและลักษณะส่วนตัว มีความรู้และเข้าใจถึงสภาพของโรงเรียนที่รับนิสิตฝึกสอน นอกเหนือไปจากด้านวิชาการและการครูศึกษาเป็นอย่างดี จะเห็นว่าบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของอาจารย์นิเทศก์คือผู้ประสานระหว่างสถาบันฝึกหัดครู ตัวนิสิตและสถาบันฝึกสอน ดังนั้นการคัดเลือกบุคคลที่จะทำหน้าที่ อาจารย์นิเทศก์จึงมีความละเอียดถี่ถ้วนมาก การพิจารณาคุณสมบัติของอาจารย์นิเทศก์นอกเหนือไปจาก ความรู้ความสามารถในด้านเนื้อหาวิชาการ และการนิเทศก์แล้วยังต้องพิจารณาคุณสมบัติความสามารถอื่น ๆ อีก สถาบันฝึกหัดครู (คณะกรรมการประสานงานการฝึกหัดครู, ๒๕๒๔) ได้กำหนดเกณฑ์ในการ

พิจารณา ดังนี้

๑. เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการ เชิงปฏิบัติ
๒. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการสอนชั้นประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาบ้าง
๓. เป็นผู้ที่มีสัมพันธภาพระหว่างมนุษย์ดี สามารถจะติดต่อกับคนทุกระดับได้
๔. เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพดี เหมาะสมกับหน้าที่
๕. เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง มีคุณธรรมและน้ำใจ

หน้าที่ของอาจารย์นี้เทศกในการนี้เทศการสอน คือ

๑. ให้คำแนะนำช่วยเหลือนักศึกษาในด้านการสอน การปกครองชั้นการจัดห้องเรียน การจัดกิจกรรม การปรับปรุงโรงเรียน และการพัฒนาชุมชน
๒. สังเกตการสอนของนักศึกษาช่วยเหลือให้คำแนะนำข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการสอน
๓. แนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดหา การทำและการเลือกใช้อุปกรณ์การสอน ตลอดจนแหล่งวิชาในชุมชน
๔. ตรวจ แนะนำ การทำบันทึกการสอน และโครงการสอน
๕. วัตถุประสงค์และประเมินผลการฝึกสอนของนิสิต
๖. แนะนำระเบียบปฏิบัติและวินัยของครู
๗. เป็นวิทยากรให้แก่ครูพี่เลี้ยงและนักศึกษา
๘. จัดปฐมนิเทศ เพื่อเตรียมตัวนักศึกษาให้พร้อมที่จะออกไปปฏิบัติงานฝึกประสบการณ์

วิชาชีพ

๙. จัดสัมมนา และอบรมนักศึกษา ครูพี่เลี้ยง ครูใหญ่ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง
๑๐. สาธิตการสอนเพื่อปรับปรุงคุณภาพการสอน
๑๑. แนะนำนักศึกษาฝึกสอน ครูพี่เลี้ยง และครูใหญ่ ในการนำนวัตกรรมทางการสอน

มาใช้

๑๒. แลกสนนโยบายและชี้แจงข้อสงสัย เกี่ยวกับโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

จะเห็นว่าบทบาท หน้าที่ ภาระ ความรับผิดชอบของอาจารย์นี้เทศกมีความสำคัญมาก การดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในฐานะอาจารย์นี้เทศก จึงมักจะประสบปัญหาต่าง ๆ เช่น

พิศวง ชรรณพันทา (๒๕๑๘) ได้สรุปปัญหาสำคัญของอาจารย์นิเทศก์ไว้ว่า เวลาสำหรับงานนิเทศก์มีน้อย และจำนวนนักศึกษาฝึกสอนในความรับผิดชอบมีมากเกินไป จนทำให้การปฏิบัติงานนิเทศและการประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกระทำได้น้อย และไม่ได้รับความสะดวกในการออกนิเทศจากทางวิทยาลัยเท่าที่ควร

สุขุมาลัย ชูวิวัฒน์พวานิชย์ (๒๕๑๓) ได้วิจัยเกี่ยวกับการนิเทศนักศึกษาฝึกสอนของวิทยาลัยครู ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับอาจารย์นิเทศก์ว่า ควรตกลงเกี่ยวกับการดูแลการสอน และการวัดผลของนักศึกษาฝึกสอน ควรมีการประชุมสัมมนากับนักศึกษาฝึกสอนอย่างสม่ำเสมอในระยะเวลาฝึกสอน เพื่อช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่นิสิตนักศึกษาที่มีปัญหา ส่วน จัด ฤทธิไธสง (๒๕๐๘) ได้ทำการสำรวจทัศนคติของนักศึกษาฝึกสอนฯ ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับอาจารย์นิเทศก์ว่า อาจารย์นิเทศก์มีน้อย นิเทศไม่ทั่วถึง อาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงให้คำแนะนำกันคน เป็นเหตุให้นักศึกษาฝึกสอนไม่ทราบว่าจะปฏิบัติอย่างไร

Stevens (๑๙๕๘) ได้ให้ข้อสรุปจากการวิจัยว่า อาจารย์นิเทศก์ไม่ค่อยติดตามนักศึกษาในด้านวิธีการทำงานแบบประชาธิปไตยและด้านสุขภาพจิตมากนัก

สำหรับการเสนอแนะการแก้ไขในเรื่องอาจารย์นิเทศก์นั้น ประณีต ชารวานิช (๒๕๒๓) ได้เสนอแนะจากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาฝึกสอนคือโครงการฝึกสอนของวิทยาลัยครูยะลาว่า ควรจะจัดสัมมนาอาจารย์นิเทศก์เกี่ยวกับวิธีการสอน และการนิเทศการสอนระยะสั้น ๆ ก่อนออกทำการนิเทศ เพื่อเป็นการให้ความรู้ความเข้าใจแก่อาจารย์นิเทศก์ที่ไม่เคยมีประสบการณ์ในเรื่องนี้มาก่อน และจะเป็นการทบทวนให้แก่อาจารย์นิเทศก์ผู้ซึ่งเคยมีประสบการณ์ด้านนี้มาแล้ว ให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และคือปฏิบัติให้ตรงกัน ซึ่งจะทำให้เกิดมาตรฐานในการนิเทศการสอน

จากการประมวลแนวความคิดของนักการศึกษา และการพยายามในการปรับปรุงการจัดรูปแบบการจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพของสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อวิจัยของผู้สนใจศึกษาค้นคว้าต่าง ๆ พอจะสรุปได้ว่าการฝึกสอนเป็นการฝึกประสบการณ์ที่สำคัญ อันอาจกล่าวได้ว่าเป็นหัวใจของการผลิตบัณฑิตทางการ เป็นครู จึงจำเป็นจะต้องให้ความสนใจเอาใจใส่ในการเตรียมความพร้อมทุก ๆ ด้าน สำหรับการออกฝึกสอนที่มีประสิทธิภาพ พยายามจัดและแก้ไขปัญหาค่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในขณะการจัดเตรียมการและ ขณะออกฝึกปฏิบัติ ทั้งในทัศนคติเอง อาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง และองค์ประกอบของกระบวนการในค่านต่าง ๆ เพื่อให้โครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพสามารถดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ ๓
วิธีดำเนินการวิจัย



ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒ ที่ตอบแบบสอบถาม เป็นชาย ๑๗ คน และเป็นหญิง ๑๓ คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสอบถามปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นิสิตภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามแบ่งออกเป็น ๔ ตอน คือ

ตอนที่หนึ่ง เป็นค่านสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถามให้เลือกตอบในหัวข้อต่อไปนี้ คือ

๑. เพศ

๒. สถานภาพ พื้นฐานการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
สถานศึกษา : กรุงเทพมหานคร, ต่างจังหวัด
อันดับการเลือกเข้าศึกษาในคณะครุศาสตร์ สายวิชาเอกศิลปศึกษา
ระดับชั้นเรียนที่ฝึกสอน

ตอนที่สอง แบบสำรวจปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ภาควิชาศิลปศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๒ ประกอบด้วย ๖ หัวข้อใหญ่ คือ

ก. ปัญหาการเตรียมการสอน

ข. ปัญหาการเตรียมสื่อการสอน

- ค. ปัญหาเกี่ยวกับการสอน
 ง. ปัญหาตัวนิสิต
 จ. ปัญหาตัวนัก เรียน
 ฉ. ปัญหากระบวนการจัดเตรียมประสบการณ์

และในแต่ละหัวข้อจะประกอบด้วยข้อย่อยอีกหัวข้อละ ๑๐ เรื่อง เป็นแบบมาตราประเมินค่า (rating scale) โดยให้ผู้ตอบประเมินค่าของแต่ละข้อย่อยว่า ปัญหามากที่สุด ปัญหา มาก ปัญหาปานกลาง ปัญหา น้อย ไม่มีปัญหา

แบบสำรวจปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แบ่งขั้นตอนการสำรวจเป็น ๓ ครั้ง คือ ครั้งแรกในระยะก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ครั้งที่สองในระยะขณะฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ และครั้งที่สามเป็นการสำรวจหลังจากฝึกประสบการณ์วิชาชีพเสร็จเรียบร้อยแล้ว

ตอนที่สาม แบบสำรวจความคิดเห็นต่อรายวิชาเอกศิลปศึกษาในหลักสูตรปริญญา ครุศาสตร์บัณฑิต ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ วิชาเลือก และรายวิชาเลือกใน หมวดวิชาครูสำหรับนิสิตวิชาเอกศิลปศึกษา เป็นแบบมาตราประเมินค่า โดยให้ผู้ตอบประเมิน ค่าของแต่ละรายวิชาว่า จำเป็นมาก จำเป็นปานกลาง และไม่จำเป็น

คำนวณหาค่าร้อยละ (Percent) ของผู้ตอบแบบทดสอบเป็นรายข้อ

เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อย่อยต่าง ๆ และ ผลรวมของปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ระยะก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในขณะที่ฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ และหลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

วิเคราะห์ความแปรปรวนทดสอบความแตกต่างของปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ขณะฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเลขคณิตของปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ขณะฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ตอนที่สี่ ข้อเสนอแนะ

การดำเนินงาน

๑. ศึกษาข้อมูลและรายละเอียด ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตภาควิชา

ศิลปศึกษา ในด้านต่าง ๆ โดย

๑.๑ รวบรวมข้อมูลจากประสบการณ์ของการ เป็นอาจารย์นิเทศก์ ประจำภาค
วิชาศิลปศึกษาที่ผ่านมา

๑.๒ สัมภาษณ์อาจารย์นิเทศก์ ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

๑.๓ ศึกษาข้อมูลจากเอกสารการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของ
นิสิตในปีการศึกษาที่ผ่านมา

๒. รวบรวมข้อมูลที่จัดเป็นหมวดหมู่เพื่อสร้าง เป็นแบบสอบถาม

๓. ศึกษาและแก้ไขแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง

๔. แจกแบบสอบถามให้แก่ตัวอย่างประชากร คือ นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาค
วิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๕๖ ก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในขณะที่
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพสัปดาห์ที่ ๑๐ และหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเสร็จสิ้นลงแล้วหนึ่ง
สัปดาห์ พร้อมแบบสำรวจความคิดเห็นต่อวิชาเอกในหลักสูตร ฯ

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ ๕

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์นี้ ได้มาจากคำตอบของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ภาควิชา
ศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน ๓๐ คน โดยเสนอในรูปแบบตาราง
ประกอบความเรียงอธิบายข้อมูล ดังต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ ๑ จำนวนนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จำแนกตามเพศ

		จำนวน	ร้อยละ
นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	ชาย	๑๗	๕๗
นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	หญิง	๑๓	๔๓
	รวม	๓๐	๑๐๐

จากตารางที่ ๑ นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง
คือ มีนิตชายร้อยละ ๕๗ และเป็นนิตหญิงร้อยละ ๔๓

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒ พื้นฐานระดับการศึกษามัธยมศึกษา ที่ตั้งสถานศึกษา อัตรากำลังเลือกเข้าศึกษา
ในคณะกรรมการฯ ระดับชั้นโรงเรียนที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

	จำนวน	ร้อยละ
จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย		
สายวิทยาศาสตร์	๑๓	๕๓
สายศิลปศาสตร์	๔	๑๓
สายศิลป์ - คณิตฯ	๕	๓๐
สถานที่ตั้งของโรงเรียนที่จบ		
กรุงเทพมหานคร	๒๒	๓๓
ต่างจังหวัด	๔	๒๓
เลือกเข้าศึกษาในคณะกรรมการสายศิลปศึกษา		
อันดับที่ หนึ่ง	๑	๓
อันดับที่ สอง	๒	๓
อันดับที่ สาม	๔	๑๓
อันดับที่ สี่	๕	๓๐
อันดับที่ ห้า	๕	๒๓
อันดับที่ หก	๖	๒๐
ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในโรงเรียน		
ระดับชั้นประถมต้น	๑	๓
ระดับชั้นประถมปลาย	๓	๑๐
ระดับชั้นมัธยมต้น	๑๓	๔๓
ระดับชั้นมัธยมปลาย	๖	๒๐
ระดับชั้นประถมปลาย - มัธยมต้น	๔	๑๓
ระดับชั้นมัธยมต้น - มัธยมปลาย	๓	๑๐

ตารางที่ ๒ พื้นฐานระดับการศึกษามัธยมศึกษา ที่ตั้งสถานศึกษา อันับการเลือกเข้าศึกษา
ในคณะครุศาสตร์ฯ ระดับชั้นโรงเรียนที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

	จำนวน	ร้อยละ
จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย		
สายวิทยาศาสตร์	๑๓	๕๓
สายศิลปศาสตร์	๔	๑๓
สายศิลป์ฯ - คณิตฯ	๕	๓๐
สถานที่ตั้งของโรงเรียนที่จบ		
กรุงเทพมหานคร	๒๒	๓๓
ต่างจังหวัด	๘	๒๓
เลือกเข้าศึกษาในคณะครุศาสตร์สายศิลปศึกษา		
อันดับที่ หนึ่ง	๑	๓
อันดับที่ สอง	๒	๓
อันดับที่ สาม	๔	๑๓
อันดับที่ สี่	๕	๓๐
อันดับที่ ห้า	๘	๒๓
อันดับที่ หก	๖	๒๐
ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในโรงเรียน		
ระดับชั้นประถมต้น	๑	๓
ระดับชั้นประถมปลาย	๓	๑๐
ระดับชั้นมัธยมต้น	๑๓	๔๓
ระดับชั้นมัธยมปลาย	๖	๒๐
ระดับชั้นประถมปลาย - มัธยมต้น	๔	๑๓
ระดับชั้นมัธยมต้น - มัธยมปลาย	๓	๑๐

จากตารางที่สอง จะเห็นว่านิสิตส่วนใหญ่จะจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สายวิทยาศาสตร์ รองลงมาคือสายศิลป์ - คณิต และสายศิลป์ศาสตร์ตามลำดับ คือ สายวิทยาศาสตร์ร้อยละ ๕๗ สายศิลป์คณา ร้อยละ ๓๐ และสายศิลป์ศาสตร์ร้อยละ ๑๓ และจบจากกรุงเทพมหานครมากกว่าต่างจังหวัด คือ จบจากกรุงเทพฯร้อยละ ๗๓ และจากต่างจังหวัดร้อยละ ๒๗

การเลือกเข้าศึกษาในคณะครุศาสตร์สายวิชาเอกศิลปศึกษานั้นส่วนมากเลือกเข้าในอันดับที่สี่ห้า และที่หกตามลำดับ คืออันดับที่สี่ร้อยละ ๓๐ อันดับที่ยี่ห้าร้อยละ ๒๗ อันดับที่ยี่หกร้อยละ ๒๐ อันดับ que เลือกน้อยที่สุดคือ อันดับที่ยี่หนึ่ง เลือกเข้าศึกษาร้อยละ ๓

ระดับชั้นโรงเรียนที่นิสิตออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ส่วนมากจะออกฝึกสอนระดับชั้นมัธยมศึกษามากที่สุด คือร้อยละ ๔๓ รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนปลายร้อยละ ๓๐ และออกฝึกสอนน้อยที่สุดในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น คือ ร้อยละ ๓

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ ๒ ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ตารางที่ ๓ แสดงค่ามัธยเทศคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของหัวข้อย่อยต่าง ๆ และผลรวม ในคํานับปัญหาการเตรียมการสอน จำแนกเป็นระยะก่อนฝึกประสบการณ์ ระยะเวลาฝึกประสบการณ์ และระยะหลังการฝึกประสบการณ์

ลำดับข้อ	รายการปัญหา	ก่อนฝึก		ขณะฝึก		หลังฝึก	
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
๑	ความเข้าใจหลักสูตรระดับโรงเรียนที่จะสอน	๒.๗๖	๐.๖๖	๒.๕๕	๑.๐๘	๒.๑๘	๑.๐๕
๒	การเตรียมโครงการสอนระยะยาว	๒.๕๓	๐.๖๓	๒.๑๑	๐.๕๖	๒.๒๑	๑.๑๓
๓	การทำบันทึกการสอน	๒.๖๕	๐.๘๓	๒.๐๐	๐.๕๘	๒.๐๕	๑.๐๐
๔	การเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	๒.๕๕	๐.๘๕	๒.๒๕	๐.๕๘	๒.๑๑	๐.๕๖
๕	การเตรียมเนื้อหาที่จะสอนให้เหมาะกับชั้นเรียน	๒.๕๓	๐.๖๖	๒.๗๖	๐.๕๘	๑.๕๖	๐.๕๖
๖	การกำหนดกิจกรรมให้เหมาะสมกับบทเรียน และชั้นเรียน	๒.๘๖	๐.๗๖	๒.๒๕	๑.๐๑	๒.๗๖	๑.๓๑
๗	การเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับบทเรียน และชั้นเรียน	๓.๐๕	๐.๗๕	๒.๒๑	๐.๘๓	๒.๐๐	๐.๕๕
๘	การเลือกวัสดุการสอนให้สอดคล้องกับบทเรียน	๒.๖๑	๐.๗๕	๒.๑๑	๐.๘๘	๑.๗๕	๐.๘๓
๙	ความแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน	๓.๐๕	๐.๕๘	๒.๐๓	๐.๗๖	๑.๘๕	๐.๘๘
๑๐	แหล่งวิทยาการในการเตรียมการสอน	๓.๐๐	๐.๕๘	๒.๒๕	๐.๕๑	๐.๐๕	๑.๐๐
	รวม	๒๕.๐๖๘	๕.๑๑	๒๒.๓๑	๕.๕๕	๒๒.๑๐	๗.๗๖

จากตารางที่ ๓ จะเห็นว่า ผลรวมของค่ามัธยเทศคณิต ในคํานับปัญหาการเตรียมการสอนของระยะก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มากกว่าระยะเวลาฝึกประสบการณ์ และหลังการฝึกประสบการณ์ คือระยะก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพจะมีผลรวมของค่ามัธยเทศคณิต ๒๕.๐๖๘ ส่วนระยะเวลาฝึกประสบการณ์และระยะหลังฝึกประสบการณ์จะใกล้เคียงกันคือ ผลรวมค่ามัธยเทศคณิตเป็น ๒๒.๓๑ และ ๒๒.๑๐ ตามลำดับ

ปัญหาในด้านการเตรียมการสอนในระยะก่อนฝึกประสบการณ์ นิสิตมีปัญหาในเรื่องที่ ๓ และเรื่องที่ ๕ มากที่สุดคือ เรื่องการเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับบทเรียนและชั้นเรียน และเรื่องความแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน ปัญหารองลงไปคือ เรื่องแหล่งวิทยาการในการเตรียมการสอน ปัญหาในด้านการเตรียมการสอนที่น้อยที่สุดคือ เรื่อง การเตรียมโครงการสอนระยะยาว

ระยะฝึกประสบการณ์นิสิตมีปัญหาในเรื่อง การเตรียมเนื้อหาที่จะสอนให้เหมาะกับชั้นเรียนมากที่สุด รองลงไปคือเรื่องการกำหนดกิจกรรมให้เหมาะสมกับบทเรียนและชั้นเรียน ปัญหาที่น้อยที่สุดคือ เรื่องการทำบันทึกการสอน

ระยะหลังการฝึกประสบการณ์ นิสิตยังคงมีปัญหาเรื่องการกำหนดกิจกรรมให้เหมาะสมกับบทเรียนและชั้นเรียน เป็นอันดับสูง รองลงมาคือ การเตรียมโครงการสอนระยะยาว และเรื่อง การเลือกใช้สื่อให้สอดคล้องกับบทเรียนเป็นปัญหาที่น้อยที่สุด

และหลังการฝึกประสบการณ์ นิสิตยังคงมีปัญหายางเรื่อง อยู่ในระดับสูงกว่า ขณะฝึกประสบการณ์เล็กน้อย เช่น เรื่อง การเตรียมโครงการการสอนระยะยาว และการกำหนดกิจกรรมให้เหมาะสมกับบทเรียนและชั้นเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๔ แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อย่อยต่าง ๆ และผลรวม
ในค่านักวิชาการเตรียมสื่อการสอน จำแนกเป็นระยะก่อนฝึกประสบการณ์ฯ ระยะ
ขณะฝึกประสบการณ์ฯ และระยะหลังฝึกประสบการณ์ฯ

ลำดับข้อ	รายการปัญหา	ก่อนฝึก		ขณะฝึก		หลังฝึก	
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
๑	ความรู้ในการเลือกวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับ กิจกรรม	๒.๕๔	๐.๕๘	๑.๕๓	๐.๕๐	๑.๕๖	๐.๕๖
๒	การออกแบบจัดเตรียมเป็นขั้นตอนให้เหมาะสมกับ กิจกรรมและเวลา	๒.๘๖	๐.๓๑	๒.๑๑	๑.๑๓	๑.๕๖	๐.๕๖
๓	แหล่งหาและเลือกซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการจัดเตรียม สื่อการสอน	๒.๕๐	๐.๕๖	๒.๑๔	๑.๐๑	๑.๘๕	๐.๘๓
๔	ค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียมสื่อการสอน	๒.๘๕	๐.๕๖	๒.๖๔	๑.๕๒	๒.๕๔	๑.๒๖
๕	เวลาที่ใช้ในการจัดทำสื่อการสอน	๒.๕๓	๐.๕๐	๒.๓๕	๑.๑๓	๒.๒๑	๑.๐๓
๖	ความลำบากในการจัดนำสื่อวัสดุที่จัดเตรียมไว้ ไปใช้สอน	๓.๑๓	๐.๘๓	๒.๒๑	๑.๒๖	๒.๐๐	๐.๕๕
๗	ความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือโสต ทัศนอุปกรณ์อื่น ๆ	๒.๖๑	๐.๖๕	๒.๕๖	๐.๕๖	๑.๕๖	๐.๓๕
๘	การจัดเตรียมสื่อการสอนเพื่อให้นักเรียนมีส่วน ร่วมในการสาธิต	๒.๖๔	๐.๘๓	๒.๒๑	๐.๕๕	๒.๑๘	๑.๐๕
๙	การจัดเตรียมสื่อการสอนในกรณีที่ต้องสอนเหมือน กันหลายครั้ง	๒.๕๐	๐.๓๕	๒.๘๖	๐.๕๓	๑.๓๕	๐.๘๘
๑๐	คุณภาพและประสิทธิภาพของสื่อการสอนที่จัดเตรียม	๒.๕๔	๐.๖๘	๒.๐๔	๐.๓๕	๑.๓๕	๐.๓๕
รวม		๒๗.๓๔	๕.๓๘	๒๒.๐๓	๓.๕๐	๒๐.๐๐	๓.๑๘

จากตารางที่ ๔ จะเห็นว่า ผลรวมของค่ามัธยฐานเลขคณิต ในค่านับปัญหาการเตรียมสื่อการสอน ของระยะก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีมากที่สุด คือ ๒๗.๓๘ รองลงมา คือระยะขณะฝึกประสบการณ์ฯ ๒๖.๘๓ และระยะหลังการฝึกประสบการณ์ ๒๖.๐๐ แสดงว่าระยะก่อนฝึกประสบการณ์นิสิตมีปัญหาคำนการ เตรียมสื่อการสอนมากกว่าเมื่ออยู่ในระยะขณะฝึกประสบการณ์ฯ และหลังจากฝึกประสบการณ์วิชาชีพแล้ว

ปัญหาในค่านการ เตรียมสื่อการสอนในระยะก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นิสิตมีปัญหในเรื่องความลำบากในการจัดนำสื่อวัสดุที่จัดเตรียมไว้ไปใช้สอนมากที่สุด และรองลงมาคือ เรื่องเวลาที่ใช้ในการจัดทำสื่อการสอน และค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียมสื่อการสอน ปัญหาที่น้อยที่สุดในค่านการ เตรียมสื่อการสอน คือ เรื่องแหล่งหาและเลือกซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการจัดเตรียมสื่อการสอน และการจัดเตรียมสื่อการสอนในกรณีที่ต้องสอนเหมือนกันหลายครั้ง

ในระยะขณะฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นิสิตมีปัญหในเรื่องความรู้ความเข้าใจในเรื่องการใช้เครื่องมือโสตทัศนูปกรณ์อื่น ๆ รองลงมาคือ เรื่องค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียมสื่อการสอน ส่วนเรื่องการจัดเตรียมสื่อการสอนในกรณีที่ต้องสอนเหมือนกันหลายครั้ง เป็นปัญหาน้อยที่สุด

และหลังการฝึกประสบการณ์ นิสิตยังมีปัญหาเรื่อง ค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียมสื่อการสอนสูงกว่าเรื่องอื่น ๆ และมีปัญหบางเรื่องที่อยู่ในระดับสูงกว่าขณะฝึกประสบการณ์เล็กน้อย เช่น เรื่องความรู้ในการเลือกวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับกิจกรรม

สถาบันวิทยบริการ
จพาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๕ แสดงค่ามัธยิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อย่อยต่าง ๆ และผลรวมใน
ด้านปัญหาเกี่ยวกับการสอน จำแนกเป็นระยะก่อนฝึกประสบการณ์ ระยะเวลาฝึก
ประสบการณ์ และระยะหลังฝึกประสบการณ์

ลำดับข้อ	รายการปัญหา	ก่อนฝึก		ขณะฝึก		หลังฝึก	
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
๑	การนำเข้าสู่บทเรียน	๒.๗๕	๐.๕๒	๒.๕๐	๐.๕๒	๒.๐๗	๑.๑๕
๒	การใช้เสียงในการสอน	๒.๒๕	๑.๐๐	๒.๑๑	๑.๐๗	๒.๐๕	๑.๐๕
๓	การใช้ภาษาอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ	๒.๕๒	๐.๖๕	๒.๑๘	๐.๕๐	๑.๘๕	๐.๘๓
๔	การใช้กระดานดำ	๒.๕๖	๐.๘๕	๑.๘๒	๐.๕๘	๑.๗๕	๐.๕๕
๕	การยกตัวอย่างประกอบการสอนให้เห็นชัดเจน เข้าใจ	๒.๗๑	๐.๗๒	๒.๐๗	๐.๘๒	๒.๐๕	๑.๐๕
๖	การจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน การสอน	๒.๗๕	๐.๕๕	๒.๕๖	๑.๐๕	๒.๑๕	๑.๐๘
๗	การกระตุ้นและสร้างความสนใจให้นักเรียน	๓.๐๐	๐.๘๒	๒.๕๖	๑.๐๐	๒.๒๕	๑.๐๘
๘	การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าขณะสอน	๓.๕๐	๐.๗๗	๒.๒๕	๐.๘๐	๒.๐๕	๐.๕๖
๙	การดำเนินการสอนให้เป็นไปตามเวลาที่กำหนด	๓.๕๐	๐.๕๕	๒.๓๒	๑.๓๗	๒.๒๕	๑.๐๘
๑๐	การตั้งเกณฑ์วัดผลในเนื้อหาและกิจกรรมที่สอน	๒.๗๑	๐.๖๖	๒.๓๒	๑.๐๖	๒.๑๑	๑.๑๐
รวม		๒๗.๗๖	๕.๖๕	๒๓.๕๕	๗.๗๗	๒๐.๗๕	๘.๐๕

จากตารางที่ ๕ จะเห็นว่าผลรวมค่ามัธยิมเลขคณิต ในด้านปัญหาเกี่ยวกับการสอน ของระยะ
ก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีมากที่สุด คือ ๒๗.๗๖ รองลงมา คือระยะขณะฝึกประสบการณ์ ๒๓.๕๕
และระยะหลังการฝึกประสบการณ์ คือ ๒๐.๗๕ แสดงว่าปัญหาเกี่ยวกับการสอนในระยะก่อนฝึกประสบ
การณ์ มีปัญหามากกว่าในระยะขณะฝึกประสบการณ์ และในระยะหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ปัญหาเกี่ยวกับการสอนในระยะก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นิสิตมีปัญหในเรื่อง การกระตุ้น
และสร้างความสนใจให้นักเรียน เรื่องการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าขณะสอนและเรื่องการดำเนินการสอน

ให้เป็นไปตามเวลาที่กำหนดมากที่สุด รองลงมาคือเรื่อง การนำเข้าสู่บทเรียน ปัญหาที่น้อยที่สุดคือ การใช้เสียงในการสอน

ส่วนในระยะเวลาฝึกประสบการณ์ นิสิตมีปัญหาในเรื่องการนำเข้าสู่บทเรียนมากที่สุด ปัญหาที่น้อยที่สุดคือเรื่อง การใช้กระดานดำ

และหลังการฝึกประสบการณ์ นิสิตคิดว่าเรื่องการทำเนิกรสอนให้เป็นไปตามเวลาที่กำหนด เป็นปัญหามาก รองลงไปคือ เรื่องการกระตุ้นและการสร้างความสนใจให้แก่ักเรียน ส่วนเรื่องการใช้กระดานดำเป็นปัญหาที่น้อยที่สุด

ตารางที่ ๖ แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อย่อยต่าง ๆ และผลรวม ในค่านักศึกษาทัศนคติ จำแนกเป็นระยะก่อนฝึกประสบการณ์ ระยะเวลาฝึกประสบการณ์ และระยะหลังฝึกประสบการณ์

ลำดับข้อ	รายการปัญหา	ก่อนฝึก		ขณะฝึก		หลังฝึก	
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
๑	ความเชื่อมั่นในตนเอง	๒.๓๒	๐.๕๔	๑.๗๑	๐.๘๕	๑.๖๔	๐.๕๕
๒	ความกังวลใจที่ท้อสอนในวิชาที่ตนไม่ถนัด	๓.๓๘	๐.๘๘	๒.๑๔	๑.๑๕	๑.๗๑	๐.๕๔
๓	ทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาชีพครู	๒.๐๔	๐.๖๘	๑.๘๒	๐.๕๔	๑.๗๘	๐.๘๓
๔	ความรู้ในเรื่องที่สอนไม่มีเท่าที่ควร	๒.๘๖	๐.๗๗	๒.๒๕	๑.๑๑	๑.๘๘	๐.๕๒
๕	การปรับให้เข้ากับนักเรียน อาจารย์โรงเรียนและโรงเรียน	๒.๖๑	๐.๕๖	๑.๙๓	๑.๐๕	๒.๐๗	๐.๕๐
๖	ความเข้าใจพฤติกรรมและจิตวิทยาของเด็กนักเรียน	๒.๕๗	๑.๐๐	๑.๗๘	๐.๘๘	๑.๘๒	๐.๕๘
๗	ความกังวลใจเกี่ยวกับบุคลิกภาพของตน	๒.๓๖	๐.๘๗	๑.๗๑	๐.๗๖	๑.๖๑	๐.๖๘
๘	ปัญหาในการปรับตัวจากบทบาทของผู้เรียนไปเป็นผู้สอน	๒.๘๖	๐.๙๓	๑.๘๒	๐.๖๕	๑.๖๑	๐.๗๔
๙	การรักษาอารมณ์ในขณะที่สอน	๒.๗๕	๐.๙๓	๑.๗๕	๐.๘๘	๑.๗๘	๐.๖๘
๑๐	ความกังวลใจก่อนผลการฝึกประสบการณ์วิชาชี๒.๗๕	๐.๙๓	๒.๒๕	๑.๐๘	๑.๘๖	๐.๘๘	
รวม		๒๒.๒๑	๒.๔๘	๑๘.๕๐	๒.๕๐	๑๘.๑๐	๒.๔๔

จากตารางที่ ๖ จะเห็นว่า ผลรวมของค่าดัชนีมีเลขคณิต ในด้านปัญหาตัวนิสิตของระยะ ก่อนฝึกประสบการณ์ มีปัญหามากที่สุด คือ ๒๖.๒๑ ส่วนระยะขณะฝึกประสบการณ์และระยะหลังฝึก ประสบการณ์มีปัญหาระดับใกล้เคียงกัน คือ ๑๙.๙๘ และ ๑๙.๑๐ แสดงว่าระยะก่อนฝึกประสบการณ์ นิสิตมีปัญหาในด้านตัวนิสิตเองมากกว่า เมื่อเข้าสู่ระยะการฝึกประสบการณ์และหลังการฝึกประสบการณ์

ปัญหาในด้านตัวนิสิตระยะก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นิสิตมีปัญหาในเรื่องความกังวลใจ ที่ต้องสอนในวิชาที่ตนไม่ถนัดมากที่สุด รองลงมาคือ ปัญหาในการปรับตัวจากบทบาทของผู้เรียนไปเป็น ผู้สอน ปัญหาที่น้อยที่สุดคือ เรื่องความเชื่อมั่นในตนเอง

ในขณะฝึกประสบการณ์ นิสิตเห็นว่าปัญหาเรื่อง ความรอบรู้ในเรื่องที่สอนไม่มีเท่าที่ ควร และเรื่อง ความกังวลใจต่อผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีมากที่สุด รองลงไปคือเรื่อง ความกังวลใจที่ต้องสอนในวิชาที่ตนไม่ถนัด และปัญหาน้อยที่สุดคือ เรื่อง ความเชื่อมั่นตนเอง และ เรื่องความกังวลใจเกี่ยวกับบุคลิกภาพของตน

หลังการฝึกประสบการณ์ นิสิตมีเห็นว่า เรื่อง การปรับให้เข้ากับนักเรียน อาจารย์ โรงเรียน และโรงเรียน เป็นปัญหามากที่สุด ส่วนเรื่องความกังวลใจเกี่ยวกับบุคลิกภาพของตน เอง และเรื่องปัญหาในการปรับตัวจากบทบาทของผู้เรียนไปเป็นผู้สอน เป็นปัญหาน้อยที่สุด

และหลังการฝึกประสบการณ์ นิสิตมีปัญหาวางเรื่องที่อยู่ในระดับสูงกว่า ขณะฝึกประสบการณ์เล็กน้อย เช่น เรื่อง การปรับให้เข้ากับนักเรียน อาจารย์โรงเรียน และโรงเรียน เรื่อง ความเข้าใจในพฤติกรรมและจิตวิทยาของเด็กนักเรียน และเรื่องการรักษาอารมณ์ขณะสอน

สถาบันวิจัยประชากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๗ แสดงค่ามัธยฐานและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อย่อยต่าง ๆ และผลรวม ในด้านปัญหาตัวนักเรียน จำแนกเป็นระยะก่อนฝึกประสบการณ์ ระยะเวลาฝึกประสบการณ์ และระยะหลังฝึกประสบการณ์

ลำดับข้อ		ก่อนฝึก		ขณะฝึก		หลังฝึก	
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
๑	นักเรียนมีระดับความรู้ความสามารถแตกต่างกัน	๒.๕๒	๐.๘๘	๒.๖๑	๑.๐๓	๒.๒๘	๑.๐๕
๒.	นักเรียนไม่มีพื้นฐานในเรื่องที่สอน	๒.๘๕	๐.๕๒	๒.๓๕	๐.๕๖	๒.๑๘	๑.๐๖
๓	นักเรียนไม่คุ้นเคยกับวิธีการเรียนการสอนที่นิสิตนำไปสอน	๓.๐๐	๐.๗๗	๑.๘๕	๐.๘๓	๑.๗๕	๐.๕๖
๔	นักเรียนไม่สนใจการเรียน	๓.๒๕	๑.๐๑	๒.๒๑	๑.๑๓	๒.๒๑	๐.๕๖
๕	นักเรียนขาดความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย	๓.๑๕	๐.๘๕	๒.๗๕	๑.๒๖	๒.๕๖	๑.๐๐
๖	นักเรียนขาดศรัทธาต่อนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	๒.๕๗	๐.๕๖	๑.๕๗	๐.๕๖	๑.๘๖	๑.๐๖
๗	ต้องปกครองนักเรียนซึ่งมีวัยใกล้เคียงกัน	๒.๖๕	๐.๘๓	๑.๖๑	๐.๕๖	๑.๗๑	๐.๘๕
๘	การควบคุมชั้นเรียนให้นักเรียนอยู่ในระเบียบวินัยขณะสอน	๓.๐๕	๑.๐๕	๒.๑๑	๑.๐๗	๒.๐๕	๐.๕๖
๙	นักเรียนมีปัญหาด้านตัว	๒.๖๕	๐.๕๕	๑.๕๖	๐.๕๖	๑.๘๖	๐.๖๕
๑๐	นักเรียนมีทัศนคติไม่ต่อการเรียนวิชาศิลปะ	๒.๕๕	๐.๘๘	๒.๒๑	๑.๐๗	๑.๘๕	๐.๕๖
รวม		๒๕.๘๓	๖.๖๓	๒๒.๓๕	๖.๓๐	๒๑.๐๓	๗.๕๑

จากตารางที่ ๗ จะเห็นว่าผลรวมของค่ามัธยฐานและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในด้านปัญหาตัวนักเรียนระยะก่อนฝึกประสบการณ์ มีปัญหามากที่สุดคือ ๒๕.๘๓ รองลงมาคือ ขณะฝึกประสบการณ์คือ ๒๒.๓๕ และระยะหลังการฝึกประสบการณ์ คือ ๒๑.๐๓ แสดงว่าระยะก่อนฝึกประสบการณ์นิสิตมีปัญหามาก

กว่าขณะฝึกประสบการณ์ และระยะหลังการฝึกประสบการณ์

ปัญหาในด้านตัวนักเรียน นิสิตมีปัญหาในระยะก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในเรื่องนักเรียนไม่สนใจการเรียนมากที่สุด รองลงมาคือ เรื่องนักเรียนขาดความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย ส่วนเรื่องนักเรียนมีทัศนคติไม่ดีต่อการเรียนศิลปะ เป็นปัญหาน้อยที่สุด

ในขณะฝึกประสบการณ์ นิสิตเห็นว่าเรื่องนักเรียนขาดความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายมากที่สุด รองลงไปคือ เรื่องนักเรียนไม่มีพื้นฐานในเรื่องที่สอน และเรื่องนักเรียนขาดศรัทธาต่อนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นปัญหาน้อยที่สุด

และหลังการฝึกประสบการณ์ นิสิตยังคงมีความเห็นว่า เรื่องนักเรียนขาดความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นปัญหาคับแรก รองลงมาคือ นักเรียนมีระดับความรู้ความสามารถแตกต่างกัน ส่วนปัญหาเรื่องต้องปกครองนักเรียนซึ่งมีวัยใกล้เคียงกัน เป็นปัญหาคับสุดท้าย และมีปัญหามางเรื่องที่มีระดับสูงกว่า ขณะฝึกประสบการณ์อยู่เล็กน้อย เช่น เรื่องนักเรียนขาดศรัทธาต่อนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และเรื่องต้องปกครองนักเรียนซึ่งมีวัยใกล้เคียงกัน

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๘ แสดงค่ามัธยเทศคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อย่อยต่าง ๆ และผลรวม
ในค่านักบริหารกระบวนการจัดเตรียมประสบการณ์ จำแนกเป็นระยะก่อนฝึกประสบ
การณ์ ระยะขณะฝึกประสบการณ์ และระยะหลังฝึกประสบการณ์

ลำดับข้อ	รายการปัญหา	ก่อนฝึก		ขณะฝึก		หลังฝึก	
		\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD
๑	ความรู้ด้านวิชาการยังไม่เพียงพอ	๒.๕๒	๐.๘๘	๒.๑๘	๐.๘๒	๒.๐๘	๐.๕๒
๒	เนื้อหาวิชาเลือกศิลปะในหมวดวิชาครูที่จะนำไปใช้	๒.๖๘	๐.๕๓๓	๒.๐๐	๐.๘๒	๒.๐๐	๑.๐๒
๓	เนื้อหาวิชาพฤติกรรมกรรมการสอนฯ ที่จะนำไปใช้	๒.๓๑	๐.๓๑๑	๒.๐๘	๐.๘๘	๒.๐๐	๐.๕๘
๔	นโยบายการสอนของโรงเรียนที่จะไปฝึกประสบการณ์	๒.๘๒	๐.๘๒	๒.๒๘	๑.๒๓	๑.๘๘	๐.๕๒
๕	ประสบการณ์การสังเกตการสอนในโรงเรียนที่จะนำไปใช้	๒.๓๐	๐.๓๓	๒.๐๘	๐.๖๘	๑.๘๒	๐.๘๘
๖	บทบาทและหน้าที่อาจารย์นิเทศก์	๒.๕๓	๐.๖๘	๑.๖๘	๐.๘๘	๑.๓๘	๐.๘๘
๗	บทบาทและหน้าที่อาจารย์พี่เลี้ยง	๒.๕๒	๐.๓๘	๒.๑๑	๑.๑๓	๑.๘๒	๐.๕๐
๘	แหล่งวิชาความรู้ทางศิลปะจากอาจารย์ภาควิชา	๒.๖๑	๐.๘๓	๑.๕๒	๐.๕๒	๑.๘๒	๐.๕๓
๙	เกณฑ์การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	๒.๕๘	๐.๘๘	๑.๘๘	๑.๐๓	๑.๘๘	๐.๘๒
๑๐	รายการและเนื้อหาสาระการประชุมนิเทศก่อนฝึกประสบการณ์	๒.๖๑	๐.๕๒	๒.๐๘	๐.๓๘	๑.๘๒	๐.๘๒
รวม		๒๖.๕๓	๖.๕๘	๒๐.๕๓	๖.๕๐	๑๘.๖๘	๖.๕๘

จากตารางที่ ๘ จะเห็นว่าผลรวมของค่ามัธยเทศคณิต ในปัญหากระบวนการจัดเตรียม
ประสบการณ์ในระยะก่อนฝึกประสบการณ์มีมากที่สุด คือ ๒๖.๕๓ รองลงมาคือ ระยะขณะฝึกประสบ

ประสบการณ์คือ ๑๕.๖๕ แสดงว่าระยะก่อนฝึกประสบการณ์นิสิตมีปัญหาในด้านกระบวนการจัดเตรียมประสบการณ์มากกว่าในระยะขณะฝึกประสบการณ์และระยะหลังการฝึกประสบการณ์

ปัญหากระบวนการจัดเตรียมประสบการณ์ในระยะก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ นิสิตมีปัญหาเรื่อง ความรู้ด้านวิชาการยังไม่เพียงพอมากที่สุด รองลงมาคือ เรื่องนโยบายการสอนของโรงเรียนที่จะไปฝึกประสบการณ์ ส่วนเรื่องบทบาทและหน้าที่อาจารย์นิเทศก์เป็นปัญหาน้อยที่สุด

ในระยะฝึกประสบการณ์ นิสิตเห็นว่า เรื่อง นโยบายการสอนของโรงเรียนที่ไปฝึกประสบการณ์เป็นปัญหานับหนึ่ง รองลงไปคือ ความรู้ด้านวิชาการยังไม่เพียงพอ ส่วนเรื่องบทบาทและหน้าที่อาจารย์นิเทศก์เป็นปัญหานับสุดท้าย

และหลังการฝึกประสบการณ์นิสิตยังเห็นว่า เรื่อง ความรู้ด้านวิชาการยังไม่เพียงพอเป็นปัญหานับแรก และเรื่องบทบาทและหน้าที่อาจารย์ที่เลี้ยง เป็นปัญหานับสุดท้าย แต่เป็นปัญหาที่อยู่ในระดับที่สูงกว่าเมื่ออยู่ในระยะขณะฝึกประสบการณ์เล็กน้อย

สถาบันวิทยบริการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๘ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทดสอบความแตกต่างของปัญหา ก่อนฝึกประสบการณ์
ขณะฝึกประสบการณ์ และหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในค่านักวิชาการเตรียมการ
สอน

SOURCE	SS	DF	MS	F
SS. treatment	๕๑๐.๕๕	๒	๒๕๕.๒๗	๒๐.๓๕ **
SS. subject	๒๑๓๒.๕๒	๒๔	๘๘.๘๖	๓.๕๐ **
SS. interaction	๑๒๕๕.๓๕	๕๖	๒๒.๒๓	
SS. total	๕๒๙๘.๔๒	๘๒		

* * F ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๑

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน แสดงว่า ก่อนฝึกประสบการณ์ ขณะฝึกประสบการณ์
และหลังการฝึกประสบการณ์ นิสิตมีปัญหาค่านักวิชาการเตรียมการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ $\alpha = .๐๑$

ตารางที่ ๑๐ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทดสอบความแตกต่างของปัญหา ก่อนฝึกประสบการณ์
ขณะฝึกประสบการณ์ และหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในค่านักวิชาการเตรียมการ
การสอน

SOURCE	SS	DF	MS	F
SS. treatment	๘๓๕.๐๕	๒	๔๑๗.๕๒	๑๕.๐๘ **
SS. subject	๒๒๕๐.๕๕	๒๔	๙๓.๗๗	๒.๘๕ **
SS. interaction	๑๕๕๕.๕๕	๕๖	๒๗.๖๕	
SS. total	๕๖๔๑.๑๕	๘๒		

* * F ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๑

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน แสดงว่า ก่อนฝึกประสบการณ์ ขณะฝึกประสบการณ์
และหลังการฝึกประสบการณ์ นิสิตมีปัญหาค่านักวิชาการเตรียมการการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ $\alpha = .๐๑$

ตารางที่ ๑๑ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทดสอบความแตกต่างของปัญหา ก่อนการฝึกประสบการณ์ การณ์ ขณะฝึกประสบการณ์ และหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในค่านักศึกษาเกี่ยวกับการสอน

SOURCE	SS	DF	MS	F
SS. treatment	๓๑๒.๓๑	๒	๓๕๖.๓๖	๑๕.๕๐ **
SS. subject	๓๑๓๕.๘๒	๒๘	๑๑๒.๑๘	๔.๘๘ **
SS. interaction	๑๒๘๓.๒๙	๕๖	๒๒.๙๙	
SS total	๕๑๓๑.๒๙	๘๖		

* * F ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๑

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน แสดงว่า ก่อนการฝึกประสบการณ์ขณะฝึกประสบการณ์ นิสิตมีปัญหาค้นหาในด้านเกี่ยวกับการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = .๐๑$

ตารางที่ ๑๒ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทดสอบความแตกต่างของปัญหา ก่อนการฝึกประสบการณ์ การณ์ และหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในค่านักศึกษาทัศนคติ

SOURCE	SS	DF	MS	F
SS. treatment	๘๓๘.๓๘	๒	๔๓๙.๓๙	๓๓.๘๕ **
SS. subject	๒๙๔๔.๓๕	๒๘	๑๐๕.๑๕	๘.๑๐ **
SS. interaction	๓๒๓.๘๙	๕๖	๕๗.๖๘	
SS. total	๔๕๐๖.๖๒			

* * F ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๑

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน แสดงว่า ก่อนการฝึกประสบการณ์ขณะฝึกประสบการณ์ การณ์ และหลังการฝึกประสบการณ์ นิสิตมีปัญหาค้นหาในด้านทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = .๐๑$

ตารางที่ ๑๓ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ทดสอบความแตกต่างของปัญหา ก่อนการฝึกประสบการณ์ การณ์ ขณะฝึกประสบการณ์ และหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในค่านักศึกษาตัวนักเรียน

SOURCE	SS	DF	MS	F
SS. treatment	๑๐๐๘.๘๓	๒	๕๐๔.๔๑	๑๘.๕๒ **
SS. subject	๒๓๘๒.๘๒	๒๘	๘๕.๑๓	๓.๑๓ **
SS. interaction	๑๕๒๒.๙๔	๕๖	๒๗.๑๘	
SS. total	๕๙๑๔.๕๙	๘๖		

* * F ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๑

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน แสดงว่า ก่อนการฝึกประสบการณ์ ขณะฝึกประสบการณ์ การณ์ และหลังการฝึกประสบการณ์ นิสิตมีปัญหาค่านักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ $\alpha = .๐๑$

ตารางที่ ๑๔ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน ทดสอบความแตกต่างของปัญหา ก่อนการฝึกประสบการณ์ การณ์ ขณะฝึกประสบการณ์ และหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในค่านักศึกษากระบวนการจัดเตรียมประสบการณ์

SOURCE	SS	DF	MS	F
SS. treatment	๘๒๘.๙๘	๒	๔๑๔.๔๙	๑๓.๒๒ **
SS. subject	๑๙๓๑.๐๖	๒๘	๖๘.๖๑	๑.๙๓ **
SS. interaction	๑๘๓๒.๘๗	๕๖	๓๒.๗๐	
SS. total	๕๕๙๒.๙๑	๘๖		

* * F ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๑

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน แสดงว่า ก่อนการฝึกประสบการณ์ ขณะฝึกประสบการณ์ การณ์ และหลังการฝึกประสบการณ์ นิสิตมีปัญหาค่านักเรียนกระบวนการจัดเตรียมประสบการณ์ แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = .๐๑$

ตารางที่ ๑๕ ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมัธยัมเลขคณิต ในค่านับเหตุการณ์ เตรียมการสอบ
ระหว่างก่อนการฝึกประสบการณ์ ขณะฝึกประสบการณ์และหลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ก่อนฝึก	ขณะฝึก	หลังฝึก
๒๕.๐๗	๒๒.๓๑	๒๒.๑๐
	๖.๗๖ **	๖.๕๗ **
		๐.๒๑ ns



** ๔.๐๑

จากผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมัธยัมเลขคณิต แสดงว่าก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ระดับของปัญหาการเตรียมการสอบสูงกว่าขณะฝึกประสบการณ์ และหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ส่วนปัญหาขณะฝึกประสบการณ์และหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในค่านับการเตรียมการสอบไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ ๑๖ ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมัธยัมเลขคณิตในค่านับเหตุการณ์ เตรียมสื่อการ
สอน ระหว่างก่อนการฝึกประสบการณ์ ขณะฝึกประสบการณ์ และหลังการฝึกประสบการณ์
วิชาชีพ

ก่อนฝึก	ขณะฝึก	หลังฝึก
๒๓๗.๓๔	๒๒๖.๐๓	๒๐.๐๐
	๕.๓๑ **	๗.๓๕ **
		๒.๐๓ ns

** ๔.๐๑

จากผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมัธยัมเลขคณิต แสดงว่า ก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ระดับของปัญหาการเตรียมสื่อการสอน สูงกว่าขณะฝึกประสบการณ์และหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ส่วนปัญหาขณะฝึกประสบการณ์และหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในค่านับการเตรียมสื่อการสอนไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ ๑๓ ผลการทดสอบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิต ในค่านักศึกษาเกี่ยวกับการสอน ระหว่างก่อนการฝึกประสบการณ์ ขณะฝึกประสบการณ์และหลังการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ

\bar{X} ก่อนฝึก	\bar{X} ขณะฝึก	\bar{X} หลังฝึก
๒๓.๗๖	๒๓.๕๕	๒๐.๗๕
	๕.๑๗**	๖.๕๗**
		๒.๘๐ ^{ns}

* * $\alpha = .05$

จากผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิต แสดงว่าก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ระดับของปัญหาเกี่ยวกับการสอนสูงกว่าขณะฝึกประสบการณ์ และหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = .05$ ส่วนปัญหาขณะฝึกประสบการณ์และหลังการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพในค่านักศึกษาเกี่ยวกับการสอน ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ ๑๔ ผลการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิต ในค่านักศึกษาคณิตศาสตร์ ระหว่างก่อน การฝึกประสบการณ์ ขณะฝึกประสบการณ์ และหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

\bar{X} ก่อนฝึก	\bar{X} ขณะฝึก	\bar{X} หลังฝึก
๒๖.๒๑	๑๕.๕๐	๑๕.๑๐
	๖.๓๑**	๕.๑๑**
		๐.๔๐ ^{ns}

* * $\alpha = .05$

จากผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิต แสดงว่าก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ระดับปัญหาเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ สูงกว่าขณะฝึกประสบการณ์และหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = .05$ ส่วนปัญหาขณะฝึกประสบการณ์ และหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในค่านักศึกษาเกี่ยวกับคณิตศาสตร์ ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ ๑๘ ผลการทดสอบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิต ในค่านักศึกษาตัวนักเรียน ระหว่าง
ก่อนการฝึกประสบการณ์ ขณะฝึกประสบการณ์ และหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

\bar{x} ก่อนฝึก	\bar{x} ขณะฝึก	\bar{x} หลังฝึก
๒๔.๘๓	๒๖.๓๔	๒๑.๐๓
	๒.๕๑**	๓.๘๐**
		ns
		๑.๓๑

* * $\alpha = .00$

จากผลการทดสอบความแตกต่าง ของค่ามัธยฐานเลขคณิต แสดงว่าก่อนการฝึกประสบการณ์
วิชาชีพ ระดับปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียนสูงกว่าขณะฝึกประสบการณ์และหลังการฝึกประสบการณ์วิชา
ชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = .00$ ส่วนปัญหาขณะฝึกประสบการณ์ และหลังการฝึกประ
สภาระณวิชาชีพ ในค่านักศึกษาเกี่ยวกับตัวนักเรียน ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ ๒๐ ผลการทดสอบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิตในค่านักศึกษาเตรียมประสบการณ์
ระหว่างก่อนฝึกประสบการณ์ ขณะฝึกประสบการณ์ และหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

\bar{x} ก่อนฝึก	\bar{x} ขณะฝึก	\bar{x} หลังฝึก
๒๕.๐๓	๒๒.๓๑	๒๒.๑๐
	๒.๗๒**	๒.๕๓**
		ns
		๐.๒๑

* * $\alpha = .00$

จากผลการทดสอบความแตกต่าง ของค่ามัธยฐานเลขคณิต แสดงว่าก่อนการฝึกประสบการณ์วิชา
ชีพ ระดับปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมประสบการณ์สูงกว่าขณะฝึกประสบการณ์และหลังการฝึกประ
สภาระณวิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha = .00$ ส่วนปัญหาขณะฝึกประสบการณ์และหลังการฝึกประ
สภาระณวิชาชีพ ในค่านักศึกษาการเตรียมประสบการณ์ ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ ๓ ความคิดเห็นต่อหลักสูตรภาควิชาศิลปศึกษา

ตารางที่ ๒๑ แสดงความถี่มีเลขคี่ของความสำคัญรายวิชาบังคับในหมวดวิชาเอกศิลปศึกษา

ลำดับที่	รายวิชา	\bar{X}
๑	๔๒๐ - ๑๐๒ วัสดุและการออกแบบ	๒.๗
๒	๔๒๐ - ๑๐๓ การวาดเส้น	๒.๕
๓	๔๒๐ - ๑๐๔ การเขียนแบบ	๒.๖
๔	๔๒๐ - ๑๑๐ การเขียนภาพและจัดองค์ประกอบ	๒.๘
๕	๔๒๐ - ๑๑๒ ประวัติศาสตร์ศิลป์	๒.๕
๖	๔๒๐ - ๑๑๓ ประติมากรรมสำหรับครู	๒.๗
๗	๔๒๐ - ๒๐๒ ภาพพิมพ์สำหรับครู	๒.๗
๘	๔๒๐ - ๒๑๓ จิตรกรรมสำหรับครู	๒.๖
๙	๔๒๐ - ๒๑๘ ศิลปะไทย	๒.๕
๑๐	๔๒๐ - ๒๒๐ การเขียนแบบและออกแบบขั้นสูง	๒.๕
๑๑	๔๒๐ - ๒๓๐ ศิลปะสมัยใหม่และร่วมสมัย	๒.๓
๑๒	๔๒๐ - ๒๕๐ การออกแบบอุตสาหกรรมศิลป์	๒.๕
๑๓	๔๒๐ - ๓๑๐ การออกแบบพาณิชย์ศิลป์	๒.๖
๑๔	๔๒๐ - ๓๑๗ การออกแบบตกแต่งภายใน	๒.๕
๑๕	๔๒๐ - ๓๑๘ ประติมากรรมขั้นสูง	๒.๐
๑๖	๔๒๐ - ๔๐๗ การออกแบบขั้นสูง	๒.๕
๑๗	๔๒๐ - ๔๑๑ สุนทรียศึกษา	๒.๕

จากตารางที่ ๒๑ จะเห็นว่าความถี่มีเลขคี่ของความสำคัญในหมวดวิชาบังคับวิชาเอกศิลปศึกษา ส่วนมากจะอยู่ในระดับจำเป็นมากคือ เกินกว่า ๒.๕ วิชาที่มีความจำเป็นมากที่สุด คือ วิชาวาดเส้น \bar{X} ๒.๕ ส่วนวิชาที่จำเป็นปานกลางคือวิชาที่มีค่า \bar{X} ต่ำกว่า ๒.๕ ได้แก่วิชา ๔๒๐ - ๒๒๐ การเขียนแบบและออกแบบขั้นสูง \bar{X} ๒.๕ วิชา ๔๒๐ - ๒๓๐ ศิลปะสมัยใหม่และ

ร่วมสมัย \bar{X} ๒.๓ วิชา ๔๒๐ - ๓๑๓ การออกแบบตกแต่งภายใน \bar{X} ๒.๔ วิชา ๔๒๐ - ๓๑๕
 ประติมากรรมชั้นสูง \bar{X} ๒.๐ และวิชา ๔๒๐ - ๔๑๑ สุนทรียศึกษา \bar{X} ๒.๔

แสดงว่านิสิตส่วนมากให้ความสำคัญรายวิชาบังคับในหมวดวิชาเอกศิลปศึกษา ก่อนออกฝึก
 ประสบการณ์วิชาชีพ เป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นวิชาที่ไม่สัมพันธ์และสอดคล้องกับการนำไปใช้สอนในระดับ
 โรงเรียน เช่นวิชา ๔๒๐ - ๒๒๐, ๔๒๐ - ๒๓๐, ๔๒๐ - ๓๑๓, ๔๒๐ - ๓๑๕, ๔๒๐ - ๔๑๑
 เป็นต้น

ตารางที่ ๒๒ แสดงความถี่และเลขคณิตของความสำคัญรายวิชาเลือกกลุ่ม ค. ในหมวดวิชาครู

ลำดับ	รายวิชา	\bar{X}
๑	๔๒๐ - ๑๐๑ ศิลปศึกษาขั้นนำ	๒.๖
๒	๔๒๐ - ๒๔๓ ศิลปะในโรงเรียนประถม	๒.๔
๓	๔๒๐ - ๒๔๔ ศิลปะในโรงเรียนมัธยม	๒.๕
๔	๔๒๐ - ๓๐๔ ศิลปะสำหรับเด็กพิเศษ	๒.๑
๕	๔๒๐ - ๓๒๔ ประวัติและปรัชญาศิลปศึกษา	๒.๔
๖	๔๒๐ - ๓๓๐ ศิลปะสำหรับเด็กเล็ก	๒.๑
๗	๔๒๐ - ๓๕๐ โปรแกรมอุตสาหกรรมศิลป์ในโรงเรียน	๒.๒
๘	๔๒๐ - ๔๐๑ การวางแผนและจัดโรงฝึกงาน	๑.๖

จากตารางที่ ๒๒ จะเห็นว่าความถี่และเลขคณิตของความสำคัญรายวิชาเลือกกลุ่ม ค. ใน
 หมวดวิชาครู ที่มีความจำเป็นมากคือ วิชา ๔๒๐ - ๑๐๑ ศิลปศึกษาขั้นนำ \bar{X} ๒.๖ วิชา ๔๒๐ -
 ๒๒๔ ศิลปะในโรงเรียนมัธยม ส่วนวิชาที่มีความจำเป็นปานกลางคือวิชา ๔๒๐ - ๒๔๓ ศิลปะใน
 โรงเรียนประถม และวิชา ๔๒๐ - ๓๒๔ ประวัติและปรัชญาศิลปศึกษา ส่วนวิชาที่มีความจำเป็น
 น้อย คือ วิชา ๔๒๐ - ๔๐๑ การวางแผนและจัดโรงฝึกงาน \bar{X} ๑.๖

แสดงว่านิสิตให้ความสำคัญวิชาเลือกกลุ่ม ค. ในหมวดวิชาครูที่มีความจำเป็นต้อง
 เรียนรู้ก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นบางวิชาที่ไม่เกี่ยวข้องกับการนำไปใช้
 สอนในโรงเรียน เช่น วิชา ๔๒๐ - ๓๐๔ ศิลปะสำหรับเด็กพิเศษ และวิชา ๔๒๐ - ๔๐๑ การวางแผน
 และจัดโรงฝึกงาน

ตารางที่ ๒๓ แสดงความสัมพันธ์เลขคณิตของความสำคัญรายวิชาเลือกในหมวดวิชาเอกศิลปศึกษา

ลำดับ	รายวิชา	\bar{X}
๑	๕๒๐ - ๒๐๕ ภาพพิมพ์และภาพประกอบเรื่องสำหรับครู	๒.๖
๒	๕๒๐ - ๒๒๔ การวาดภาพทิวทัศน์	๒.๖
๓	๕๒๐ - ๒๐๖ การเขียนภาพสีน้ำสำหรับครู	๒.๖
๔	๕๒๐ - ๑๐๘ แผนของการออกแบบ	๒.๕
๕	๕๒๐ - ๒๐๕ การเขียนและออกแบบตัวอักษร	๒.๕
๖	๕๒๐ - ๓๐๕ การทำหุ่นจำลอง	๒.๓
๗	๕๒๐ - ๓๑๖ การออกแบบเครื่องแต่งกาย	๑.๗
๘	๕๒๐ - ๓๒๑ การออกแบบครุภัณฑ์	๑.๕
๙	๕๒๐ - ๑๐๕ การปฏิบัติงานศิลปะ	๒.๖
๑๐	๕๒๐ - ๒๐๐ ทักษะศิลป์	๒.๘
๑๑	๕๒๐ - ๒๑๕ กิจกรรมศิลปะสำหรับครู	๒.๗
๑๒	๕๒๐ - ๒๑๕ ศิลปะการช่างสำหรับครู	๒.๕
๑๓	๕๒๐ - ๒๕๕ การช่างอุตสาหกรรม	๒.๑
๑๔	๕๒๐ - ๓๒๕ ศิลปะวิจารณ์	๒.๖
๑๕	๕๒๐ - ๑๐๕ การออกแบบ	๒.๕

จากตารางที่ ๒๓ จะเห็นว่าความสัมพันธ์เลขคณิตของความสำคัญรายวิชาเลือกในหมวดวิชาเอกศิลปศึกษาที่มีระดับความจำเป็นสูงสุดคือ วิชา ๕๒๐ - ๑๐๕ การออกแบบ \bar{X} ๒.๕ รองลงมาคือวิชา ๕๒๐ - ๒๐๐ ทักษะศิลป์ ๒.๘ และวิชา ๕๒๐ - ๒๑๕ กิจกรรมศิลปะสำหรับครู \bar{X} ๒.๗ ส่วนวิชาที่มีความจำเป็นน้อยที่สุดคือ วิชา ๕๒๐ - ๓๑๖ การออกแบบเครื่องแต่งกาย \bar{X} ๑.๗ และวิชา ๕๒๐ - ๓๒๑ การออกแบบครุภัณฑ์ \bar{X} ๑.๕

แสดงว่าวิชาเลือกในหมวดวิชาเอกศิลปศึกษา นิสิตเห็นว่าส่วนใหญ่มีความจำเป็นต้องเรียนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยเฉพาะวิชา ๕๒๐ - ๑๐๕ การออกแบบและวิชาทักษะศิลป์ ส่วนวิชาที่ยังไม่มีความจำเป็นต้องเรียนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คือ วิชา ๕๒๐ - ๓๐๕ การทำหุ่นจำลอง และวิชา ๕๒๐ - ๓๒๑ การออกแบบครุภัณฑ์

การอภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

๑. เพื่อศึกษาปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ ระยะเวลาก่อนฝึกประสบการณ์ ขณะฝึกประสบการณ์ และหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

จากการสำรวจข้อมูลจากแบบสอบถาม นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๒๒ นำมาวิเคราะห์ โดยคิดเป็นร้อยละ ค่าเฉลี่ยวิเคราะห์ความแปรปรวน ด้วยค่า "เอฟ" และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยมีชนิดพิเศษ สถิติผลการวิจัยได้ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ภาควิชาศิลปศึกษา ปี ๒๕๒๒

นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพภาควิชาศิลปศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๒๒ เป็นนิสิตชายร้อยละ ๕๗ เป็นนิสิตหญิงร้อยละ ๔๓ นิสิตส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทยาศาสตร์ คือร้อยละ ๕๗ รองลงไปที่คือสายศิลป์-คณิตฯ และจบการศึกษาในกรุงเทพมหานครร้อยละ ๗๒ โดยเลือกสอบเข้าศึกษาในคณะครุศาสตร์ สายศิลปศึกษา เป็นอันดับที่สี่มากที่สุดคือ ร้อยละ ๓๐ รองลงไปที่คือ อันดับห้า ร้อยละ ๒๗ อันดับหนึ่งเลือกน้อยที่สุดคือร้อยละ ๓ นิสิตออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในโรงเรียนต่าง ๆ ระดับมัธยมต้นมากที่สุด คือ ร้อยละ ๔๓ รองลงไปที่คือ ระดับมัธยมปลายร้อยละ ๒๐ น้อยที่สุดคือระดับประถมต้น คือร้อยละ ๓

ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ก. ปัญหาการเตรียมการสอน

นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีปัญหาด้านการ เตรียมการสอนในระยะก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงกว่า ขณะฝึกประสบการณ์และระยะหลังการฝึกประสบการณ์ และในระยะก่อนฝึกประสบการณ์มีปัญหาเรื่อง ความแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน และเรื่องการเลือกวิธีสอน

ให้เหมาะสมกับบทเรียนและชั้นเรียนมากที่สุด ในระยะขณะฝึกประสบการณ์ มีปัญหาเรื่อง การเตรียมเนื้อหาที่จะสอนให้เหมาะสมกับชั้นเรียนมากที่สุด และระยะหลังการฝึกประสบการณ์นิสิตเห็นว่าปัญหาเรื่องการกำหนดกิจกรรมให้เหมาะสมกับบทเรียนและชั้นเรียน เป็นปัญหามากที่สุด

ข. ปัญหาการเตรียมสื่อการสอน

นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีปัญหาค้นหาการเตรียมสื่อการสอน ในระยะก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงกว่า ขณะฝึกประสบการณ์และระยะหลังการฝึกประสบการณ์ และในระยะก่อนการฝึกประสบการณ์มีปัญหาเรื่อง ความลำบากในการจัดนำสื่อวัสดุที่จัดเตรียมไว้ไปใช้สอนมากที่สุด ในระยะการฝึกประสบการณ์มีปัญหาเรื่อง ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการใช้เครื่องมือสื่อดัดแปลงมากที่สุด และระยะหลังการฝึกประสบการณ์นิสิตเห็นว่า เรื่อง ค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียมสื่อการสอนเป็นปัญหามากที่สุด

ค. ปัญหาเกี่ยวกับการสอน

นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีปัญหาค้นหาเกี่ยวกับการสอน ในระยะก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงกว่า ขณะฝึกประสบการณ์และระยะหลังการฝึกประสบการณ์ และในระยะก่อนการฝึกประสบการณ์มีปัญหาเรื่อง การกระตุ้นและสร้างความสนใจให้แก่ักเรียน มากที่สุด ในระยะขณะฝึกประสบการณ์มีปัญหาเรื่อง การนำเข้าสู่บทเรียน มากที่สุด และระยะหลังการฝึกประสบการณ์นิสิตเห็นว่า เรื่อง การดำเนินการสอนให้เป็นไปตามเวลาที่กำหนด เป็นปัญหามากที่สุด

ง. ปัญหาเรื่องตัวนิสิต

นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีปัญหาค้นหาตัวนิสิตในระยะก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงกว่าขณะฝึกประสบการณ์ และระยะหลังการฝึกประสบการณ์ และในระยะก่อนการฝึกประสบการณ์มีปัญหามากที่สุด คือ เรื่อง ความกังวลใจที่ต้องสอนในวิชาที่ตนไม่ถนัด ในระยะขณะฝึกประสบการณ์มีปัญหามากที่สุดในเรื่องความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่สอนไม่มีเท่าที่ควร และระยะหลังการฝึกประสบการณ์นิสิตเห็นว่า เรื่อง การปรับให้เข้ากับนักเรียน อาจารย์โรงเรียนและโรงเรียน เป็นปัญหามากที่สุด

จ. ปัญหาตัวนักเรียน

นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีปัญหาตัวนักเรียน ในระยะก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงกว่าขณะฝึกประสบการณ์และหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และในระยะก่อนฝึกประสบการณ์มีปัญหาหนักที่สุดในเรื่อง นักเรียนไม่สนใจการเรียน ในระยะขณะฝึกประสบการณ์มีปัญหาหนักที่สุด เรื่องนักเรียนขาดความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย และระยะหลังการฝึกประสบการณ์นิสิตเห็นว่า เรื่องนักเรียนขาดความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย ยังคง เป็นปัญหาหนักที่สุด

ฉ. ปัญหาการจัดเตรียมประสบการณ์

นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีปัญหาการจัดเตรียมประสบการณ์ ในระยะก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูงกว่าขณะฝึกประสบการณ์และหลังการฝึกประสบการณ์ และในระยะก่อนฝึกประสบการณ์มีปัญหาหนักที่สุดในเรื่อง ความรู้ด้านวิชาการยังไม่เพียงพอ ในขณะที่ฝึกประสบการณ์มีปัญหาหนักที่สุดคือเรื่อง นโยบายการสอนของโรงเรียนที่ไปฝึกประสบการณ์และระยะหลังการฝึกประสบการณ์ นิสิตเห็นว่าเรื่องความรู้ด้านวิชาการยังไม่เพียงพอ ยังคง เป็นปัญหาหนักที่สุด

การวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหา

พบว่าผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัญหาค้นต่าง ๆ ทั้ง ๒ ด้าน คือ

- ก. ปัญหาการเตรียมการสอน
- ข. ปัญหาการเตรียมสื่อการสอน

- ค. ปัญหาเกี่ยวกับการสอน
- ง. ปัญหาตัวนิสิต
- จ. ปัญหาตัวนักเรียน
- ฉ. ปัญหากระบวนการจัดเตรียมประสบการณ์

มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha.00$

การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมัธยิมเลขคณิตของปัญหา

ผลการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมัธยิมเลขคณิตของปัญหาคำต่าง ๆ ทั้ง ๖ คำ คือ

- ก. ปัญหาการเตรียมการสอน
- ข. ปัญหาการเตรียมสื่อการสอน
- ค. ปัญหาเกี่ยวกับการสอน
- ง. ปัญหาตัวนิสิต
- จ. ปัญหาตัวนักเรียน
- ฉ. ปัญหาการจัดเตรียมประสบการณ์

ปรากฏว่า ก่อนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ระดับปัญหาในคำต่าง ๆ สูงกว่าขณะฝึกประสบการณ์และหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha.00$ ส่วนปัญหาขณะฝึกประสบการณ์และหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในคำต่าง ๆ ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ความคิดเห็นของนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่มีต่อหลักสูตรภาควิชาศิลปศึกษา

นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ภาควิชาศิลปศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๒๒ มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรวิชาเอกศิลปศึกษา ซึ่งควรเรียนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ดังนี้

วิชาบังคับในหมวดวิชาเอก นิสิตส่วนใหญ่เห็นความจำเป็นจะต้องเรียนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยเฉพาะวิชาหลักพื้นฐานทางศิลปะ เช่นวิชา ๔๒๐ - ๑๐๓ การวาดเส้น

๔๒๐ - ๑๑๐ การเขียนภาพและจัดองค์ประกอบ ส่วนวิชาที่นิสิตเห็นว่าไม่จำเป็นและสอดคล้องกับความต้องการในการนำไปใช้สอนมากที่สุดคือ วิชา ๔๒๐ - ๓๑๕ ประติมากรรมชั้นสูง รองลงไปคือวิชา ๔๒๐ - ๒๓๐ ศิลปะสมัยใหม่และร่วมสมัย

วิชาเลือกในหมวดวิชาเอก นิสิตให้ความเห็นว่าวิชาส่วนใหญ่มีความจำเป็นควรจะเรียนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยเฉพาะวิชา ๔๒๐ - ๑๐๕ การออกแบบ วิชา ๔๒๐ - ๒๐๐ พื้นสีปล้และวิชา ๔๒๐ - ๒๑๔ กิจกรรมศิลปะสำหรับครู ส่วนวิชาที่นิสิตเห็นว่าไม่จำเป็นต้องเรียนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คือวิชา ๔๒๐ - ๓๑๖ การออกแบบเครื่องแต่งกาย และวิชา ๔๒๐ - ๓๒๑ การออกแบบครุภัณฑ์

วิชาเลือกกลุ่ม ค. ในหมวดวิชาครู นิสิตให้ความสำคัญในบางวิชาว่าควรเรียนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยเฉพาะวิชา ๔๒๐ - ๑๐๑ ศิลปะขั้นนำ วิชา ๔๒๐ - ๒๔๔ ศิลปะในโรงเรียนมัธยม วิชาที่นิสิตเห็นว่าไม่มีความจำเป็นที่สุด คือ วิชา ๔๒๐ - ๔๐๑ การวางแผนและจัดโรงฝึกงาน

นอกจากนี้ นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ภาควิชาศิลปศึกษา ประจำปีการศึกษา ๒๕๒๒ ยังให้ข้อคิดเห็นเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

๑. ด้านการเตรียมรายวิชา และเนื้อหาวิชา ในหมวดวิชาเอกศิลปศึกษา นิสิตให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

- ๑.๑ ควรปรับปรุงหลักสูตรและเนื้อหาให้สอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการของโรงเรียน โดยเฉพาะความเข้มของเนื้อหา เพราะระดับมัธยมปลายเนื้อหาในหลักสูตรมีความเข้มมากเท่ากับระดับอุดมศึกษาตอนต้น
- ๑.๒ เนื้อหารายวิชาในภาควิชา ควรจะเน้นทางทฤษฎีมากขึ้น เพราะที่เป็นอยู่จะเน้นทางฝึกปฏิบัติมากจนทำให้นิสิตไม่มีเนื้อหาและหลักทฤษฎีเพียงพอที่จะใช้สอน ขณะเดียวกันบางวิชาที่ควรจัดให้มีการฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดทักษะ เช่นวิชา ๔๒๐ - ๒๐๔ ศิลปะไทย เป็นต้น

๒. ด้านการเตรียมรายวิชา และเนื้อหาวิชา ศิลปะที่เกี่ยวข้องกับการสอนและเกี่ยวข้องกับโรงเรียน ในรายวิชาเลือกหมวดวิชาครู กลุ่ม ค.



นิสิตให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

- ๒.๑ ควรปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ครอบคลุมสอดคล้องกับหลักสูตร และความต้องการของโรงเรียน
- ๒.๒ เป็นกลุ่มวิชาที่มีความสำคัญ และให้ประโยชน์ในการเข้าใจและการไปใช้สอนในโรงเรียนได้ดี โดยเฉพาะวิชา ๘๒๐ - ๑๐๑ ศิลปชั้นนำ ซึ่งควรจะแนะนำให้นิสิตได้เลือกเรียน
- ๒.๓ วิชาบางวิชาซึ่งมีความจำเป็นในการนำไปใช้สอนในการฝึกประสบการณ์ในโรงเรียนและการสอนจริง ตลอดจนความเข้าใจที่ชัดเจนในด้านศิลปศึกษา ควรจะจัดเป็นวิชาบังคับในหมวดวิชาเอก เช่น ๘๒๐ - ๒๔๓ ศิลปะในโรงเรียนประถม วิชา ๘๒๐ - ๒๔๔ ศิลปะในโรงเรียนมัธยม และวิชา ๘๒๐ - ๓๒๔ ประวัติและปรัชญาศิลปศึกษา เป็นต้น
- ๒.๔ เนื้อหาวิชาบางวิชา เป็นตัวอย่างของต่างประเทศมากเกินไป ควรจะมีตัวอย่างของไทยบ้าง

๓. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนศิลปะ

นิสิตให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

- ๓.๑ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญ และเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้สอนจริงในโรงเรียน แต่นิสิตยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรน้อยไป ต้องไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพิ่มเติม ในโรงเรียนที่ไปฝึกประสบการณ์ ดังนั้นจึงควรเน้นความสำคัญในการสอนเรื่องนี้ให้มากขึ้น โดยเฉพาะด้านประสบการณ์ กำนันวัตถุประสงค์ และกิจกรรมที่เหมาะสม
- ๓.๒ ก่อนออกฝึกประสบการณ์ นิสิตควรต้องเรียนวิชาดังต่อไปนี้
 - ๘๒๐ - ๓๒๔ ประวัติและปรัชญาศิลปศึกษา
 - ๘๒๐ - ๓๒๕ ศิลปะวิจารณ์
 - ๘๒๐ - ๔๑๑ สุนทรียศาสตร์

๓.๓ การสอนศิลปศึกษาควรเน้นในเรื่องการ observe เด็ก เรื่องการทำ case study และการฝึกการนำกิจกรรมในห้องเรียน

๔. ด้านตำราเอกสาร และสื่ออุปกรณ์การสอน

นิสิตให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

- ๔.๑ ควรมีเอกสาร ข้อมูล หรือตำรา ไว้ประจำที่ภาควิชาเพื่อสะดวกในการศึกษาค้นคว้า
- ๔.๒ หนังสือห้องสมุดควรให้บริการในช่วงฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นพิเศษ เช่นให้ยืมหนังสือได้นานมากกว่าปกติ
- ๔.๓ ที่ภาควิชาควรมีสถานที่เก็บวัสดุสื่อการสอนของนิสิตที่ดี ๆ เพื่อสามารถบริการให้นิสิตฝึกประสบการณ์ฯ ยืมได้
- ๔.๔ ควรมีการแนะนำแหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม
- ๔.๕ ควรให้นิสิตได้ทดลองฝึกปฏิบัติทำสื่อการสอนศิลปะด้วยตนเองจริง ๆ

๕. ด้านจุดมุ่งหมาย เนื้อหา วิธีการ และการฝึกทักษะ ในวิชาพฤติกรรมการสอน วิชาศิลปศึกษา

นิสิตให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

- ๕.๑ เนื้อหาวิชาดังกล่าว ยังน้อยไปไม่ชัดเจน และเน้นบางเรื่องเกินไป เช่น การนำเข้าสู่บทเรียน แต่ควรเน้นจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนขึ้น
- ๕.๒ ทฤษฎีการสอนศิลปะที่เรียนนั้นไม่ตรง และสอดคล้องกับสภาพการสอนจริง ในโรงเรียน และควรมีทฤษฎีการสอนที่ใหม่ ๆ และเป็นไปได้
- ๕.๓ อาจารย์ในภาควิชา ควรมีส่วนร่วมในการสอนทุกคน
- ๕.๔ ควรให้มีการทดลองฝึกปฏิบัติให้มากขึ้น และควรมีการทดลองฝึกปฏิบัติ ในสภาพการณ์จริงในโรงเรียนทุกระดับชั้น

อภิปรายผล

ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตภาควิชาศิลปศึกษาปีการศึกษา ๒๕๒๒ นั้น นิสิตมีปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้ง ๒ ด้าน ในระยะก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพในระดับสูงกว่าในระยะ

ขณะฝึกประสบการณ์และหลังการฝึกประสบการณ์ อันแสดงให้เห็นว่า กระบวนการจัดเตรียมความพร้อมเพื่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และประสบการณ์ที่นิสิตได้รับขณะฝึกสอน สามารถช่วยแก้ปัญหาค้าง ๆ ให้แก่นิสิตได้ แต่ในบางเรื่องประสบการณ์การฝึกปฏิบัติก็ทำให้เกิดความรู้สึกว่าประเด็นบางปัญหากลับมีความสำคัญกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติ เช่น เรื่องการเตรียมเนื้อหาที่จะสอนให้เหมาะสมกับชั้นเรียน การกำหนดกิจกรรมให้เหมาะสมกับบทเรียนและชั้นเรียน การดำเนินการสอนให้เป็นไปตามเวลาที่กำหนด การปรับตัวให้เข้ากับนักเรียน อาจารย์โรงเรียน และโรงเรียน นโยบายการสอนของโรงเรียน เป็นต้น ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้เกิดขึ้นเมื่อนิสิตได้ไปประสบกับเหตุการณ์จริง ซึ่งในช่วงก่อนการฝึกประสบการณ์นิสิตยังไม่รู้และไม่เข้าใจ แต่นิสิตก็สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้นได้สังเกตจากการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาหลังการฝึกประสบการณ์ ซึ่งได้เปลี่ยนไป แสดงว่านิสิตได้อาศัยประสบการณ์และความรู้ที่ได้รับแก้ปัญหาได้

แต่ในบางประเด็นของปัญหายังคงเป็นปัญหาที่นิสิตเห็นว่า ถึงแม้จะเสร็จสิ้นการฝึกประสบการณ์แล้วนิสิตก็ยังเห็นว่ายังคงเป็นปัญหาในระดับสูง เช่น นักเรียนขาดความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย หรือความรู้ด้านวิชาการยังไม่เพียงพอ

ส่วนความคิดเห็นที่มีต่อรายวิชาในหลักสูตรวิชาเอกศิลปศึกษานั้น นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่าวิชาส่วนมากมีความจำเป็นจะต้องเรียนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ แต่บางวิชาก็ไม่มีความจำเป็นต้องเรียนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เช่น ในหมวดวิชาบังคับ วิชาที่ไม่จำเป็นต้องเรียนก่อนออกฝึกประสบการณ์คือ วิชา ๔๖๐ - ๓๑๕ ประติมากรรมชั้นสูง และวิชา ๔๖๐ - ๒๓๐ ศิลปะสมัยใหม่และร่วมสมัย ส่วนวิชาเลือกนิสิตเห็นว่าวิชาที่มีความจำเป็นต้องเรียนคือวิชา ๔๖๐ - ๑๐๕ การออกแบบ วิชา ๔๖๐ - ๒๐๐ ทัศนศิลป์ และวิชา ๔๖๐ - ๒๑๔ กิจกรรมศิลปะสำหรับครู

ส่วนวิชาเลือกกลุ่ม ค. ในหมวดวิชาครู นิสิตส่วนใหญ่เห็นว่ามียุทธศาสตร์ต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะวิชา ๔๖๐ - ๑๐๑ ศิลปะชั้นนำ และวิชา ๔๖๐ - ๒๔๔ ศิลปะในโรงเรียนมัธยม ควรจะต้องเรียนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ขอเสนอแนะ เพื่อการประยุกต์

เพื่อให้การวิจัยนี้มีผลต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพ ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตภาคศึกษาศิลปศึกษา ควรดำเนินการต่อไปดังนี้

๑. ควรมีการประชุมพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรและโครงสร้างของหลักสูตรของภาค
วิชา ให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับสภาพจริงของการเรียนการสอนและหลักสูตรในระดับโรงเรียน
๒. ควรมีการประชุมอาจารย์ผู้สอนวิชาพฤติกรรมกรรมการสอนวิชาศิลปะศึกษา และผู้
เกี่ยวข้อง เพื่อการปรับปรุงวิชาดังกล่าวให้มีคุณภาพ และมีประโยชน์ต่อการนำไปใช้จริง
๓. ควรมีการประชุมอาจารย์นิเทศก์ และนิสิตผู้ที่จะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
เพื่อประชุมอภิปรายถึงปัญหา และหรือปัญหาต่าง ๆ ที่ได้เกิดขึ้นในอดีตที่ผ่านมา เพื่อการแก้ไข
และการวางแผนที่ดี

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

๑. ควรมีการศึกษาวิจัยปัญหาในเรื่องการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตทุกปี เพื่อ
การเปรียบเทียบถึงระดับและประเด็นของปัญหา
๒. ควรมีการศึกษาวิจัยถึงปัญหาในเรื่องการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของนิสิตคณะครุ
ศาสตร์ สาขาการสอนวิชาเฉพาะสายอื่น ๆ เช่น พลศึกษา คนตรีศึกษา เป็นต้น เพื่อจะได้
ทราบถึงลักษณะของปัญหาของนิสิตที่อยู่ในสาขาเดียวกัน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรณานุกรม

- จัท ฤทธิไทยสง, "การสำรวจทัศนคติของนักเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาที่มีต่อ
การฝึกสอนตามโครงการฝึกหัดครูชุมชน" วิทยานิพนธ์ปริญาามหาบัณฑิตวิทยาลัย
วิชาการศึกษา ประสานมิตร, ๒๕๔๘.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะครุศาสตร์. ประสบการณ์วิชาชีพ, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๑.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะครุศาสตร์ หลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต ๔ ปี (ปรับปรุงแก้
ไข พุทธศักราช ๒๕๒๕), ๒๕๒๕.
- จิตสมร ชุมอินทรจักร, "ปัญหาและความยุ่งยากที่นิสิตฝึกสอนประสบในการฝึกสอนระดับมัธยม
ศึกษา ปีการศึกษา ๒๕๔๘." วิทยานิพนธ์ปริญาามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลง
กรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๗.
- ฉันทลักษณ์ ศรีนิลทา, "บทบาทของอาจารย์ช่วยฝึกสอนที่มีต่อการฝึกสอน". วิทยานิพนธ์ปริญา
ามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๘.
- ประณีต ชาระวณิช, "ความคิดเห็นของอาจารย์นิเทศก์และนักศึกษาฝึกสอนต่อโครงการฝึกสอน
ของวิทยาลัยครูยะลา." วิทยานิพนธ์ปริญาามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๓.
- ปานตา ไซเทียนวงศ์ และคณะ, รูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพ ในโรงเรียนสาธิตจุฬาลง
กรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๕.
- พิศวง ชรรมพันทา. "ปัญหาการฝึกสอนวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา." วิทยานิพนธ์
ปริญาามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๖.
- วิฑูรย์ บุญวานิช. "ทัศนคติของอาจารย์ช่วยฝึกสอนที่มีต่อนิสิตฝึกสอน คณะครุศาสตร์ ปีการศึกษา
๒๕๔๖." วิทยานิพนธ์ปริญาามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
๒๕๔๖.
- วิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. "รายงานสัมมนาสถานภาพและรูปแบบการนิเทศนักศึกษา
ฝึกสอน." (อัครสำเนา).
- สนั่น เมืองวงษ์. "การศึกษาปัญหาและทัศนคติของครูที่เลี้ยงในการปฏิบัติงานร่วมกับนิสิตฝึกสอน
จากวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๑๓."
วิทยานิพนธ์ปริญาามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, ๒๕๑๔.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี รายงานสัมมนา "แนวทางปฏิบัติการฝึกหัดครูไทย." (อัครสำเนา), ๒๕๒๓.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี รายงานสัมมนา "แนวทางใหม่ของการฝึกปฏิบัติวิชาชีพครู." (อัครสำเนา), ๒๕๒๔.

สุขุมาลัย ชูวิวัฒนาพาณิชย์. "ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศนักศึกษาฝึกสอนวิชาสังคมศึกษาของวิทยาลัยครู ในภาคการศึกษา ๑." วิทยานิพนธ์ปริญตมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๓.

อัจฉรา ประไพตระกูล และคณะ. "ปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตคณะครุศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๒๐. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐.

อารี สันตทวี. "การฝึกหัดครู อคติ ปัจจุบัน อนาคต." ศูนย์ศึกษา ๓ (มกราคม - มีนาคม ๒๕๑๘).

Bukhamana, Charoontasana. Handbook for Student teaching. Published by the Agency for Intemational Development, United States Operations Mission to Thailand, 1965.

Cooke, Dan Boy. Qantitative Standands of the Implementation of Qualitative Standards in Students Teaching Program. Dissertation Abstracts, Vol. (September, 1960): 3465-A

Eison Agnes and Olsow, Mable. Mecting the Needs of Student teacher: Class Experimcnce. The Supervising Teacher, IOWA: WMC Brown Co., 1959.

Hunter, Elizabeth and Amidow Edmund. Student Teaching: Cases and Comments. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1964.

Schmidt, Donald Edward. "Student Teaching: The Creation of Policy, Rules, and Regulations Defining the Professional Role of the Student Teacher and The Cooperating Classroom Teaching Based upon the Perception of Selected Ohio Principal and Teachers." Dissertation Abstracts, 23, 7 (January, 1973): 34 bg - 70 - A.

Stratemeyer, Florence B., and Lindsey, Margarete. Working With Student Teachers. New York: Bureau of Publication, Teacher College, Columbia University. 1958. pp. 6 - 7.

Stevens, Lilian L "A Study of Certain Aspects of Elementary Student Teaching Experiences and Supervision in the Program of Teacher Education at the City College of the City of New York," Dissertation Abstracts, (17, 11 March, 1959).



สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสำรวจปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ
นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพปีการศึกษา ๒๕๒๒
ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

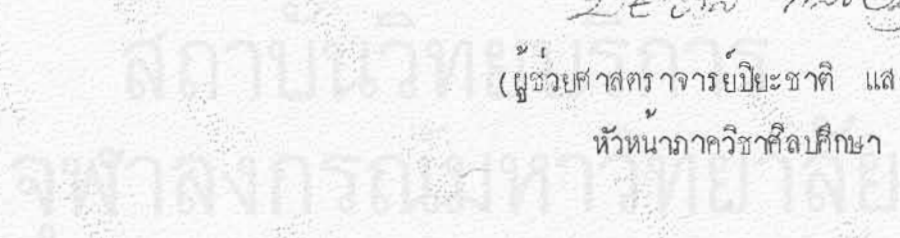
แบบสำรวจปัญหานี้ไม่ใช่แบบทดสอบ แต่เป็นรายการประมวลปัญหาที่มักจะมีเกิดขึ้นก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หรือขณะฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หรือหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อันได้แก่ปัญหาในการเตรียมและดำเนินการสอน ปัญหาการเตรียมตัวของนิสิต ปัญหาการจัดเตรียมประสบการณ์ให้แก่นิสิต และปัญหาอื่น ๆ

คำตอบและความคิดเห็นของนิสิต จะเป็นประโยชน์แก่ภาควิชาศิลปศึกษา และคณะครุศาสตร์ ในอันที่จะใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ของการจัดเตรียมประสบการณ์ให้แก่นิสิตให้มีความพร้อมในโอกาสต่อไป ตลอดจนการปรับปรุงหลักสูตรของภาควิชาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

ขอความกรุณาให้นิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพทุกคนตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความเป็นจริง

Dr. Ewa H. H. H.

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปิยะชาติ แสงอรุณ)
หัวหน้าภาควิชาศิลปศึกษา



ตอนที่ ๑

แบบสอบถามสถานะภาพของผู้ตอบ

โปรดใส่เครื่องหมาย ลงในช่องและเติมคำในช่องว่างให้ตรงกับสภาพและความเป็นจริง

นิสิตผู้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพศชาย เพศหญิง
 เรียนจบหลักสูตร ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายวิทย์ สายอักษร สายอักษร-คณิต
 เลือกเข้าศึกษาในหลักสูตร ครุศาสตร์บัณฑิตสาขาศึกษาศาสตร์ปีที่ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕
 จากโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร โรงเรียนในต่างจังหวัด
 แคมป์เฉลี่ยที่ได้รับในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
 แคมป์เฉลี่ยที่ได้รับก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ.....
 ใช้เวลาศึกษาในคณะครุศาสตร์ก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ.....ปี.....เดือน
 ชื่อโรงเรียนที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ.....
 ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในระดับ ประถมต้น ประถมปลาย มัธยมต้น มัธยมปลาย


 สถาบันวิจัยปฏิบัติการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ ๒

แบบสำรวจปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

รายการปัญหาที่จัดเป็นหมวดหมู่ต่อไปนี้ บางปัญหาอาจจะ เป็นปัญหาที่นึ้สึกกำลังประสบอยู่หรือ คาดว่าจะเกิดขึ้นในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ขอให้พิจารณาว่าข้อใดเป็นปัญหามากที่สุด เป็น ปัญหามาก เป็นปัญหากลาง เป็นปัญหาน้อย และไม่เป็นปัญหาเลย ขอให้เขียนเครื่องหมายลงใน ช่องตรงกับระดับปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

ข้อ	รายการ	ปัญหามากที่สุด	ปัญหามาก	ปัญหากลาง	ปัญหาน้อย	ไม่เป็นปัญหา
	ก. ปัญหาการเตรียมการสอน					
๑	ความเข้าใจหลักสูตรระดับโรงเรียนที่จะสอน					
๒	การเตรียมโครงการสอนระยะยาว					
๓	การทำบันทึกการสอน					
๔	การเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม					
๕	การเตรียมเนื้อหาที่จะสอนให้เหมาะกับชั้นเรียน					
๖	การกำหนดกิจกรรมให้เหมาะสมกับบทเรียนและชั้นเรียน					
๗	การเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับบทเรียนและชั้นเรียน					
๘	การเลือกใช้สื่อการสอนให้สอดคล้องกับบทเรียน					
๙	ความแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน					
๑๐	แหล่งวิทยากรในการเตรียมการสอน					

ข้อ	รายการ	ปัญหาที่สุก	ปัญหา	ปัญหาปานกลาง	ปัญหา	ไม่มีปัญหา
	ข. ปัญหาการเตรียมสื่อการสอน					
๑	ความรู้ในการเลือกวัสดุอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับกิจกรรม					
๒	การออกแบบจัดเตรียมสื่อการสอนเป็นขั้นตอนให้เหมาะสม					
๓	กับกิจกรรมและเวลา					
๓	แหล่งหาและเลือกซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการจัดเตรียมสื่อการสอน					
๔	ค่าใช้จ่ายในการจัดเตรียมสื่อการสอน					
๕	เวลาที่ใช้ในการจัดทำสื่อการสอน					
๖	ความลำบากในการจัดหาวัสดุที่จัดเตรียมไว้ไปใช้สอน					
๗	ความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ					
๘	การจัดเตรียมสื่อการสอนเพื่อให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสาธิต					
๙	การจัดเตรียมสื่อการสอนในกรณีต้องสอนหลายครั้ง					
๑๐	คุณภาพและประสิทธิภาพของสื่อการสอนที่จัดเตรียม					

ขอ	ค. ปัญหาเกี่ยวกับการสอน				
๑	การนำเข้าสู่บทเรียน				
๒	การใช้เสียงในการสอน				
๓	การใช้ภาษาอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ				
๔	การใช้กระดานดำ				
๕	การยกตัวอย่างประกอบการสอนให้เห็นชัดเจนเข้าใจ				
๖	การจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน				
๗	การกระตุ้นและสร้างความสนใจให้แก่เด็กเรียน				
๘	การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าขณะสอน				
๙	การดำเนินการสอนให้เป็นไปตามเวลาที่กำหนด				
๑๐	การตั้งเกณฑ์วัดผลในเนื้อหาและกิจกรรมที่สอน				
	ง. ปัญหาทัศนคติ				
๑	ความเชื่อมั่นในตนเอง				
๒	ความกังวลใจที่ต้องสอนในวิชาที่ไม่ถนัด				
๓	ทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาชีพครู				
๔	ความรู้ในเรื่องที่สอนไม่มีเท่าที่ควร				
๕	การปรับให้เข้ากับนักเรียน อาจารย์โรงเรียน และโรงเรียน				
๖	ความเข้าใจในพฤติกรรมและจิตวิทยาของเด็กนักเรียน				
๗	ความกังวลใจเกี่ยวกับบุคลิกภาพของตน				
๘	ปัญหาในการปรับตัวจากบทบาทผู้เรียนไปเป็นผู้สอน				
๙	การรักษาอารมณ์ในขณะสอนและสัจติกิจกรรม				
๑๐	ความกังวลใจต่อผลของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ				

ขอ	จ. บัณฑิตนักเรียน					
๑	นักเรียนมีระดับความรู้ความสามารถแตกต่างกัน					
๒	นักเรียนไม่มีพื้นฐานในเรื่องที่สอน					
๓	นักเรียนไม่คุ้นเคยกับวิธีการเรียนการสอนที่นิสิตนำไปใช้สอน					
๔	นักเรียนไม่สนใจการเรียน					
๕	นักเรียนขาดความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย					
๖	นักเรียนขาดศรัทธาต่อนิสิตฝึกประสบการณ์วิชาชีพ					
๗	ต้องปกครองนักเรียนซึ่งมีวัยใกล้เคียงกัน					
๘	การควบคุมชั้นเรียนให้นักเรียนอยู่ในระเบียบวินัยขณะสอน					
๙	นักเรียนมีบทบาทส่วนตัว					
๑๐	นักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาศิลปะ					
	ด. ปัญหากระบวนการจัดเตรียมประสบการณ์					
๑	ความรู้ด้านวิชาการยังไม่เพียงพอ					
๒	เนื้อหาวิชาเลือกศิลปะในหมวดวิชาครูที่จะนำไปใช้					
๓	เนื้อหาวิชาพฤติกรรมกรรมการสอน ที่จะนำไปใช้					
๔	นโยบายการสอนของโรงเรียนที่ไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ					
๕	ประสบการณ์การสังเกตการสอนในโรงเรียนที่จะนำไปใช้					
๖	บทบาทและหน้าที่อาจารย์นิเทศก์					
๗	บทบาทและหน้าที่อาจารย์พี่เลี้ยง					
๘	แหล่งวิชาความรู้ทางศิลปะจากอาจารย์ภาควิชา					
๙	เกณฑ์การประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ					
๑๐	รายการและเนื้อหาสาระการประชุมนิสิตก่อนฝึกประสบการณ์วิชาชีพ					

ตอนที่ ๓

เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดประสบการณ์วิชาชีพ
ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์

จากประสบการณ์ฝึกวิชาชีพของนิสิต นิสิตมีความเห็นว่าวิชาใดในหมวดวิชาต่อไปนี้ควรที่นิสิตภาค
วิชาศิลปศึกษาจะต้องเรียนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพ จากระดับความจำเป็นที่สุด จำเป็นปานกลาง
และไม่จำเป็น ขอให้ใส่เครื่องหมายลงในช่องให้ตรงกับระดับที่เหมาะสม

๑. วิชาบังคับในหมวดวิชาเอกศิลปศึกษา

ลำดับ	รายวิชา	จำเป็นมาก	จำเป็นปานกลาง	ไม่จำเป็น
๑	๕๒๐ - ๑๐๒ วัสดุและการออกแบบ			
๒	๕๒๐ - ๑๐๓ การวาดเส้น			
๓	๕๒๐ - ๑๐๔ การเขียนแบบ			
๔	๕๒๐ - ๑๑๐ การเขียนแบบและจัดองค์ประกอบ			
๕	๕๒๐ - ๑๑๒ ประวัติศาสตร์ศิลป์			
๖	๕๒๐ - ๑๑๓ ประติมากรรมสำหรับครู			
๗	๕๒๐ - ๒๔๒ ภาพพิมพ์สำหรับครู			
๘	๕๒๐ - ๒๔๓ จิตรกรรมสำหรับครู			
๙	๕๒๐ - ๒๑๘ ศิลปะไทย			
๑๐	๕๒๐ - ๒๒๐ การเขียนแบบและออกแบบขั้นสูง			
๑๑	๕๒๐ - ๒๓๐ ศิลปะสมัยใหม่และร่วมสมัย			
๑๒	๕๒๐ - ๒๕๐ การออกแบบอุตสาหกรรมศิลป์			
๑๓	๕๒๐ - ๓๑๐ การออกแบบพาณิชย์ศิลป์			
๑๔	๕๒๐ - ๓๑๗ การออกแบบตกแต่งภายใน			
๑๕	๕๒๐ - ๓๑๘ ประติมากรรมขั้นสูง			
๑๖	๕๒๐ - ๔๐๗ การออกแบบขั้นสูง			
๑๗	๕๒๐ - ๔๑๑ สุนทรียศึกษา			

๒. วิชาเลือกกลุ่ม ค. ในหมวดวิชาครู

ลำดับ	รายวิชา	จำเป็นมาก	จำเป็นกลาง	ไม่จำเป็น
๑	๕๒๐ - ๑๔๑ ศิลปศึกษาขั้นนำ			
๒	๕๒๐ - ๒๔๓ ศิลปะในโรงเรียนประถม			
๓	๕๒๐ - ๒๔๔ ศิลปะในโรงเรียนมัธยม			
๔	๕๒๐ - ๓๐๔ ศิลปะสำหรับเด็กพิเศษ			
๕	๕๒๐ - ๓๒๔ ประวัติและปรัชญาศิลปศึกษา			
๖	๕๒๐ - ๓๓๐ ศิลปะสำหรับเด็กเล็ก			
๗	๕๒๐ - ๓๕๐ โปรแกรมอุตสาหกรรมศิลป์ในโรงเรียน			
๘	๕๒๐ - ๔๐๑ การวางแผนและจัดโรงฝึกงาน			

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๓. วิชาเลือกในหมวดวิชาเอกศิลปศึกษา

ลำดับ	รายวิชา	จำนวน	หน่วยกิต	ไม่ซ้ำ
๑	๔๒๐ - ๔๐๔ ภาพพิมพ์และภาพประกอบเรื่องสำหรับครู			
๒	๔๒๐ - ๒๒๔ การวาดภาพทิวทัศน์			
๓	๔๒๐ - ๒๐๒ การเขียนภาพสีน้ำสำหรับครู			
๔	๔๒๐ - ๑๐๘ แผนของการออกแบบ			
๕	๔๒๐ - ๒๐๕ การเขียนและออกแบบตัวอักษร			
๖	๔๒๐ - ๓๐๕ การทำหุ่นจำลอง			
๗	๔๒๐ - ๓๑๖ การออกแบบเครื่องแต่งกาย			
๘	๔๒๐ - ๓๒๑ การออกแบบครุภัณฑ์			
๙	๔๒๐ - ๑๐๘ การปฏิบัติงานศิลปะ			
๑๐	๔๒๐ - ๒๐๐ ทัศนศิลป์			
๑๑	๔๒๐ - ๒๑๔ กิจกรรมศิลปะสำหรับครู			
๑๒	๔๒๐ - ๒๑๕ ศิลปะการช่างสำหรับครู			
๑๓	๔๒๐ - ๒๕๕ การช่างอุตสาหกรรม			
๑๔	๔๒๐ - ๓๒๕ ศิลปะวิจารณ์			
๑๕	๔๒๐ - ๑๐๕ การออกแบบ			

